

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Karolina za tuzemstvo: četrtno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštno hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Samo resnico!

Te dni sem dobil od somišljenikov z dežele pismo, v katerem me prijazno pozdravljajo, obenem pa pripominjajo k vsej naši politiki, da naš kmet in preprosti človek ne zahteva od poslancev in stranke ničesar nemogočega, vendar pa silno pazi, da se mu poroča resnica in samo resnica.

Pismo dostavlja, da se lastnim somišljenikom neresnica prav tako zameri ali še bolj kakor nasprotnikom. Tako n. pr. pravi, da je neki naš list pisal, da je eden poslancev SLS luteran. Ker da to vendar ne more biti istina, me prosijo pisci dotičnega pisma, naj se kaj takega nikar ne piše.

Jaz popolnoma razumem stališče, ki je v tem pismu zavzeto. Strinjam se s tem, da je treba poročati samo istino in da mi včasih nam samim neprijetna. Ljudstvo pa zadnje že znalo presoditi, kdo se je pošteno potrudil zanj in kdo ne.

Glede SLS moram pa že povedati, da se ona ne drži teh načel. Ona ima tako rekoč patent na katoličanstvo. Kdor ni njen pristaš, tega proglašajo za brezverca. Kdor pa je pristaš SLS, je lahko brezverec, pa je vendar od politične duhovščine priznan kot dober katoličan.

Dotični poslanec SLS, piše se Geza Šiftar, je drugače vse časti vreden možak. Božja volja je pač bila, da se je rodil v protestantovski hiši kakor tisoči naših dragih rojakov v Prekmurju. In tako je bil in je danes protestant ali »luterske« vere, kakor pravijo po deželi.

SLS pravi, da je čisto katoliška stranka. Le katoliška sme biti tudi politika, tako se pridiguje na shodih in s prižnic. Sicer je za ceste v Prekmurju precej vseeno, ali jih izvojuje katoličan ali protestant. Tudi na sodišču je vseeno, če radi žaljenja časti sodi sodnik ene ali druge vere. Tako mislimo mi, ki nam zaradi tega pravijo liberalci. Mi pravimo, da vera nima s politiko posla in da se v cerkvi in v zvezi s cerkvijo ter vero ne bi smelo govoriti o volitvah. Klerikalci pa so v imenu katoliške vere že dvakrat od ljudstva zahtevali in dosegli, da je bil izvoljen kot katoliški poslanec protestant g. Šiftar.

Vprašajo se vsi začudeno, kako je kaj takega mogoče. Seveda je mogoče. Naša »katoliška« SLS je pač mislila, da ji bo g. Šiftar privedel precej prekmurskih glasov. Nastavila je ljudstvu v Prekmurju dvoje litanic: katoliškega duhovnika g. Klekla in

protestanta g. Šiftarja. Tako so po vsej štaterski deželi morali duhovniki in brumne ženske divjati proti našemu g. dr. Pivku in za protestanta g. Šiftarja. Ljudstvo se je dalo od političnih sleparjev farbati in je nasedlo.

Jaz ponovno poudarjam, da nimam sicer ničesar proti klerikalnemu poslancu g. Šiftarju in njegovi veri. Po mojem mišljenju je

glavna stvar za politike, da so sposobni in pošteti, ne pa to, kaj o njih govori klerikalna stranka. Izzvan od prijateljev, ki so bili neverni Tomaži, sem moral odgovoriti, da se resnica prav spozna. Poslanci SLS, ki so izvoljeni pod firmo katoličanstva, sami niso vsi katoličani. To je treba povedati vsakemu klerikalnemu agitatorju, kadar govori o katoličanstvu SLS.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Samoumor Puceljeve stranke

**Puceljeva Zveza kmetskega ljudstva se prekrsti v Radičevo stranko —
Žalosten konec Puceljeve slave**

Ko se je Puceljeva Samostojna kmetijska stranka združila s Prepeljovimi republikanci v Zvezo slovenskega kmetskega ljudstva, je »Kmetijski list« pisal, da ostane Puceljeva stranka še nadalje samostojna organizacija in da je stopila z radičevci v zvezo samo zaradi skupnega sodelovanja v korist kmetskega ljudstva. Takrat je poslanec Pucelj ob vstopu radičevcev v vlado računal, da bo postal kot član radičevskega poslanskega kluba v novosestavljeni vladi minister in da bo tako zastopana v njej tudi Slovenija po svojem zastopniku.

Opozarjali smo, da se g. Pucelj hudo moti in da bo njegova stranka izgubila še tisto malo navidezno samostojnost, kolikor si jo je obdržala. Čas je pokazal, da smo imeli prav. Poslanec Pucelj ni postal minister in zgodilo se je še več: v Zvezi slovenskega kmetskega ljudstva je moral odstopiti svoje mesto Stepanu Radiču, ki je postal njen predsednik. Tako se je SKS popolnoma podvrgla komandi Stepana Radiča, ki ne dovoljuje svojim poslancem niti toliko svobode, da bi smeli pri posameznih ministrih brez njegove privoljenja posredovati za kmetske koristi. Poslanec Pucelj se je torej pošteno vračunal, in sicer tem bolj, ker po desetmesečni dobi, od kar je za prevžitkarja v Radičevi politični torbi, tudi ne more na ničesar pokazati, kar bi se moglo smatrati za naše kmete kot koristna posledica njegove zveze z Radičem. Opozorili smo že svoječasno na povišana davčna bremena pod radičevsko-radikalno vlado kakor tudi na novi za 3000 milijonov večji državni proračun.

Po bridkih izkušnjah, ki sta jih doživela poslanec Pucelj in njegova stranka v prijateljstvu z Radičem, zlasti pa po brezdelju, ki ga je pokazala radičevsko-radikalna vlada po svojem devetmesečnem obstoju, bi vsakdo pričakoval, da se bo g. Pucelj polagoma spametoval in da si bo skušal priboriti v Radičevi stranki primerno veljavo in vpliv že glede na to, ker je zatrjeval od vsega početka, da ohrani SKS svojo samostojnost. Poslanec Pucelj seveda ni bil tako pameten, pač pa je zagnal iz svojih rok zadnjo karto,

ker je obupal nad svojo igro in se popolnoma izročil Stepanu Radiču na milost in nemilost. Če bi šlo samo za poslanca Pucelja, bi mi ničesar ne rekli. Pucelj je prevrnil že veliko političnih kozolcev in pri večjem številu ne igra eden več ali manj posebne vloge. Stvar pa je popolnoma drugačna, ako pomislimo, da je Pucelj zapeljal v Radičevo torbo tudi svoje volilce, ki pri volitvah gotovo niso zato volili Pucelja za poslanca, da bi se čez noč po njegovi zaslugi zbudili kot radičevci.

Gosp. Pucelj je prodal samostojnost svoje stranke Stepanu Radiču in ni dobil za to niti skleda leče. Namesto, da bi skušal rešiti, kar se rešiti more, pa tlači svoje ljudi sedaj v še večjo odvisnost od samovolje Stepana Radiča, ki ga noben pameten človek v naši državi ne smatra več za resnega, ker vsak dan sproti preklicuje, kar je prejšnji dan izjavil.

Minulo nedeljo je imel v Ljubljani sejo glavni odbor Zveze slovenskega kmetskega ljudstva, ki je sklenil, da se ta zveza zopet preosnuje in pretvori v enotno stranko. To se pravi, da se samostojni kmetje odrečejo poslednji svoji navidezni samostojnosti in da tudi formalno prestopijo v Radičevo stranko.

Ta sklep potrjuje mnenje, da se poslanec Pucelj po enoletnem brezuspešnem sodelovanju z radičevci ni prav ničesar naučil in da hoče podreti za seboj zadnje mostove, ki bi mu morebiti še omogočili povratek od brezplodne radičevske politike. Opozarjamo tudi na to, da je glavni odbor Zveze slovenskega kmetskega ljudstva sklenil, da hoče ostati še nadalje pri sedanjih radičevski politiki, ki je pač pomnožila v ogromni meri delo davčnih eksekutorjev in ki so ji gospodarske koristi Slovenije in slovenskega kmetskega ljudstva deveta briga. Reči moramo, da je glede na ta sklep res zelo nujno potrebno, da se Puceljeva zveza prekrsti, da bo tudi na zunaj videti taka, kakoršna je. Naj se imenuje zveza Stepana Radiča in poslanca Pucelja v škodo slovenskega ljudstva.

Vprašanje pa je, kaj bodo rekli na to oni slovenski kmetje, ki so vstopili v SKS ob njenem rojstvu s prepričanjem, da bo stranka res zastopala njihove koristi tako, kakor

bodo oni hoteli, da bodo res vodili samostojno kmetško politiko. Mnogi, ki so spoznali, da služi SKS poslancu Puciju samo za njegove politične kozolce, so mu že davno pokazali hrbet. Nekateri pa so ostali poleg tudi še potem, ko je bila z osnovanjem zveze potisnjena SKS v stran ravno zaradi zahtevanja poslancu Pucija, da ostane njihova samostojnost tudi nadalje zavarovana.

Z nedeljskim sklepom glavnega odbora Zveze slovenskega kmetškega ljudstva pa je proglašena tudi formalna smrt SKS in je izbrisan s političnega pozorišča tudi zadnji ostanek njene samostojnosti.

SKS ni več! S tem, da je izbrisana ta stranka iz političnega življenja slovenskega kmetškega ljudstva, pa je tudi prenehala napram njej vsaka obveznost vseh tistih, ki

so mislili, da morajo vztrajati ob njeni strani, ker so to stranko volili. Samostojne kmetške stranke ni več in njeni bivši pristaši zato tudi nimajo nobene obveznosti več napram njej in njenim voditeljem, ki jih niso volili na radičevskem programu.

Kdor je imel še kakšne pomisleke o tem, ali naj ostane še nadalje ob strani Pucija, Prepeluha in Radiča, je sedaj prost, ker so ti gospodje Samostojno kmetško stranko razbili.

Poleg te žalostne polomije SKS pa stoji neomajna Samostojna demokratska stranka, ki ne izpreminja svojih načel in svojega programa, ki se vedno dosledno bori za pravice našega ljudstva. Zato pa se v njenih vrstah tudi zbirajo čim dalje večje ljudske množice, med katerimi je kmetški stan najštevilnejši.

Politični pregled

Letošnji pust je bil dokaj živahen tudi v naši politiki. Dasiravno je namreč javnost, ki se zanima za politiko, že docela vajena marsikakšne komedije v Beogradu, se je tokrat prav posebno zabavala nad reševanjem vladne krize okrog pusta in nad smešnim obnašanjem ministra Štefana Radiča.

Našim čitateljem je znano, da je Radič s svojimi agitacijskimi govori na svojem nedavnem potovanju po Bosni in Dalmaciji zelo razburil duhove v radikalni stranki. Kakor pač Radič to zna, je pred svojimi seljaškimi množicami udrihal po svojih zaveznikih radikalih, opravljal posebno notranjega ministra Maksimovića ter finančnega ministra dr. Stojadinovića in vsa bremena ter vso odgovornost zaradi državnega proračuna zvrčal na radikalno stranko. To je povzročalo silno ogorčenje pri radikalih in vedno bolj se je oglašala zahteva, da je z Radičem treba prekiniti vsako zvezo. Vlada se je nahajala že neposredno pred demisijo. Le toliko potrpljenja so še imeli radikalni, da so počakali na Radičev povratek v Beograd, češ, naj Radič sam pové, kako se je obnašal na zborovanjih po Bosni in Dalmaciji.

In res, Radič se je požuril v Beograd in je v Narodni skupščini povzel besedo. Začel je zopet hvaliti Srbe in radikale ter je sveto zatrjeval, da o njih ni rekel ničesar žalega. Skratka:

Radič je vse utajil.

Češ, da so samo listi napačno poročali o njegovih govorih. Kaj so nato hoteli radikalni? Vzeli so Radičev spokorniški govor na znanje in se z Radičem zopet pobotali. Da pa preprečijo nadaljnje Radičeve dvoličnosti, so

objavili besedilo sporazuma RR.

ki so ga sklenili lani v marcu in v katerem so se radičevci obvezali na provajanje politike v zmislu narodnega edinstva in vidovdanske ustave. Kriza vlade je torej s pobotanjem med radikalni in radičevci začasno uklonjena, a je samo vprašanje, kako dolgo bo trajalo to premirje, kako dolgo bo Radič pazil na svoje besede.

Radič namreč ne izpregovori daljšega govora, ne da bi povzročil kake neprijetnosti. Tako je tudi v svojem spokorniškem govoru izpadel

proti papeževemu poslaniku v Beogradu, nunciju Pelegrinetti.

navajajoč, da je Pelegrinetti skušal v Dalmaciji širiti klerikalno politiko. To je spravilo klerikalne poslance pokonci in se je dr. Hohnjec tako vneto zavzel za papeževga poslanca, da je vsa Narodna skupščina z ogorčenjem uvidela, kako

zagrizeni sluge Vatikana

so naši klerikalni poslanci. Vlada je sicer dala nunciju Pelegrinetti primerno zadoščenje, toda vtis dr. Hohnječevega govora pa je ostal le ta, da je Radič moral imeti nekaj povoda za izpad proti Pelegrinetti, sicer bi klerikalci ne bili tako ljuto prizadeti, kakor so to pokazali.

Za začasno poravnavo spora med radikalni in radičevci menda lahko navedemo še en tehten razlog:

pogajanja za poravnavo naših vojnih dolgov Ameriki

se nahajajo ravno pred zaključkom, pa bi izzvalo le skrajno neugoden vtis, ako bi bila vlada padla. Tako so radikalni raje pogoltnili nepravilne z Radičem in še nadalje ohranili zvezo, na kar so pogajanja naše delegacije z ameriško komisijo v Washingtonu zares rodila ta rezultat, da smo se z Ameriko dogovorili glede odplačevanja naših dolgov, ki jih bomo vračevali 60 let v določenih obrokih s 30 odstotnimi obrestmi. Amerika nam ni popuščala, čeravno so ti dolgovi bili večinoma najeti tekom svetovne vojne, ko je Srbija najbolj junaško prelivala kri za osvoboditev Jugoslovenov in za zmago zaveznikov.

V naši neposredni sosesčini se je v nedeljo odigrala volilna borba:

v Rumuniji, Bolgariji in imeli občinske volitve.

ki so po svojem poteku vzbudile zanimanje v vsej Evropi. Dočim so namreč v Bolgariji potekle še dokaj mirno in so proti pričakovanju priborile zmago vladni stranki, je v Rumuniji tekla kri in so se vršila nečuvena nasilstva in sleparije. V Rumuniji je sploh

Ivan Albrecht:

Zlato srce

Povest.

(Dalje.)

Odgovoril mu je sestriin mehki glas:

«Kar pomisli, kaj govore o meni!»

Naštela je vse, kar sta razpredla Lola in Foltan zlobnih govoric. Potem je verno pogledala brata:

«Ali morda verjameš, da sem res taka?»

Brat se je zgrozil:

«Ti, s tvojim zlatim srcem?! Nikoli!»

«No, vidiš,» je mirno odvrnila, «komur je bilo na tem, da oblati mene, mu je bilo tudi na tem, da mi je iztrgal Franceljina.»

To je bilo zdaj jasno tudi Janezu.

«Pa se ti kaj zdi, od kod bi naj izviralo vse to?»

«Zdi se mi.»

«Povej!»

In Mojca je jela praviti, kaj in kako ji je prerokoval Foltan tisto nedeljo, ko je bil Francelj prišel v Pobrežje. Bolj ko je Janez poslušal, bolj se mu je zdelo verjetno, da je Mojca na pravi sledi.

«Zakaj mi nisi tega že povedala?»

Mojca je skomignila z rameni:

«Kar je, je!»

«Mojca,» je dejal po kratkem premisleku Janez, «to jim pošteno poplačamo! Samo ubogaj me in naredi, kakor ti rečem. Boš videla, da znam tudi jaz podkuriti ogenj, ki ne gori, pa tem huje — žge!»

Nato je Janez razložil sestri ves načrt. Ako ima pri vseh hudobnostih svoje prste vmes Foltan, potem jih ima zaradi današnjih gostov. Zato naj tudi ti plačajo račun zanj.

Mojca, ki je bila zbog vseh dogodkov in tistih prikritih namigavanj, ki so se bila zadnje čase razširila med ljudstvom, že tako potrta, da je zlepa ni mogla razvedriti nobena stvar, se dolgo ni mogla pridružiti bratu. Naposled pa jo je le pregovoril.

«Samo bojim se,» je dejala, «da mi skujejo iz šale, ki jo nameravaš napraviti, zopet novo hudobijo.»

«Bodi brez skrbi,» je dejal Janez in ji je potem razložil vse podrobnosti. Gre naj v sobo in naj dela kar le mogoče priazen obraz. Sicer previdna v besedi, naj se šali, dokler se ne vrne on. Kaj bo potem, bo že videla. Smejala se bo pa gotovo prav pri srčno.

Rečeno, storjeno...

Kakor da se je zasmejala samo božje solnce, tako so se vsem zjasnili obrazi, ko je stopila Mojca v sobo. Maks je bil ves iz sebe, stari Lendauer pa sploh ni mogel zapreti ust.

Dasi ji vse to ni prav nič ugajalo, se je Mojca le morala zasmejati, ko je zagledala čudno družčino. In njen smeh je tako srebrno zazvenel v obupana srca nemških gostov, je omamil celo potepuha Foltana.

«Tako sem rekel —»

Mesto nadaljnjih besedi je samo pokazal na Mojco in pogledal najprej Maksa, potem pa še starega Lendauerja, ki je zdajci šele izpregovoril:

«Prijetelj vsi, kar vas je Gozdnikovih, nebesa so vam odprta —»

Pa je vstal izza mize in brez ozira na vse ostale lomastil proti Mojci ter ji molil obe roki v pozdrav. Grbasti možina se je dekletu skoro zasmilil. Da ni svetil tam za mizo tisti ogabni Foltanov pogled, ki ga je bila že tolikokrat preklela v svojih mislih, bi bila Mojca pozdravila iznenadenega Nemca kakor vsakega drugega dragega gosta. Tako pa se je vzravnila, odmaknila roko in samo zviška ošinila možička s hladnim pogledom.

«Dober dan!»

In Maksu potem:

«Dober dan, gospod Lendauer!»

Njemu se je celo nasmehnila, ali kakor je bil Maks sicer ognjen, je čutil neprijeten hlad v tem smehu. Strešal se je in zazehlo ga je in nikakor ni mogel vstati, da bi segel oboževanemu dekletu v roko in izpregovoril toplo besedo v pozdrav.

«Kako pa je kaj pri vas?» je vprašala Mojca goste s tako preprostostjo, da se je začudil celo Gozdnik.

«Gospodinje nam manjka,» je pomembno odvrnil stari Lendauer.

Mojca se je zasmejala:

«To je res nerodno! No, pri nas pa imamo gospodarja in gospodinjco.»

«Kako pa ti, Mojca?» jo je skušal Foltan.

«Kakor Bog hoče,» se je zasmejala deklet.

«Ali ne bi hotela malo pogledati, kako se imajo pri Lendauerjevih?»

«Nisem res prav nič radovedna.»

«Ne zato — tako, no.»

zadnje čase marsikaj gnilega in zagonetnega. Zdaj se zopet govori, da bo

princ Karol preklical svojo odpoved prestolu in da se bo zopet vrnil domov iz Milana, kjer se je nastanil s svojo ljubico. In s povratkom prestolonaslednika Karla se pričakuje znatno izpremembo tudi v rumunski vladi in vsej državni upravi, ki je dovolj nazadnjaška in gnilobna.

Na Madžarskem se še nadalje v parlamentu in pred sodiščem razpleta

afeta s ponarejanjem francoskih tisočakov, ki je vzbudila ogorčenje vsega sveta. Izpovedbe obtožencev pred sodniki očitno težijo tudi vlado in v budimpeštanskem parlamentu nastopa opozicija z najostrejšimi zahtevami, da naj vlada odstopi. Toda grof Bethlen, madžarski ministrski predsednik, ima trdo kožo in se ne umakne; pač pa privrženci ponarejalske bande, ki so zelo številni, pričenjajo uprizorjati napade na opozicijske poslance, hoteč z nasiljem nad glavnimi obtožitelji sedanje koruptne vlade zatemniti celotni falzifikatorski škandal. S tem pa postaja madžarska sramota le še večja — posebno, ker je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš v torek v praškem parlamentu dokazal, da so Madžari poleg francoskih tisočakov ponarejali tudi češkoslovaški in jugoslovenski denar, hoteč si pridobiti sredstva

za prekucijo v srednji Evropi

in za vzpostavitev stanja, kakršno je bilo pred razpadom trile avstroogrske monarhije.

Madžarska falzifikatorska afeta je torej zaradi svojega velepolitičnega ozadja vsakakor morala priti pred Zvezo narodov. Toda ta se menda smatra nekoliko preveč vzvišena za to zadevo. Sestanejo pa se zastopniki Zveze narodov v Ženevi dne osmega marca k izrednemu zasedanju, na katerem bodo v glavnem razpravljali

o vstopu Nemčije v Zvezo narodov,

kar bo dalekosežnega pomena za nadaljnji razvoj evropske in svetovne politike.

DOPISI

MAVČIČE. Na Svečnico 2. t. m. se je vršilo v šoli za tukajšnji kraj velekoristno predavanje o sadjarstvu. Predavanja se je udeležilo častno število poslušalcev. Nadzornik g. Andrej Skulj iz Ljubljane je ob koncu svojega zanimivega predavanja poudarjal živo potrebo ustanovitve podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v tukajšnjem kraju. Nato so se vršile volitve. Izvoljen in konstituiran je bil naslednji odbor: predsednik Franc Zavrl, posestnik iz Mavčič; podpredsednik Jože Drešar, posestnik iz Mavčič; tajnik Avgust Tomič, šolski upravitelj; blagajnik Janez Ješe, posestnik iz Jame; odbornika: Franc Novak, posestnikov sin iz Praš, in Jože Drakslar, posestnik iz Praš. Odbor nam je jamstvo, da bo podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Mavčičah marljivo delovala za povzdigo sadjarstva in vrtnarstva.

JARŠE PRI MENGŠU. Na izid volitev v Delavsko zbornico sme biti ponosna Neodvisna delavska lista, ki si je priborila sedem mandatov kljub močnemu pritisku raznih naših nasprotnikov. Tudi pri nas, v bližini klerikalnih trdnjav, se ne dá zatreti napredno mišljenje med delavci in delavkami, ki so v velikem številu glasovali za Neodvisno delavsko listo. Napredni misel se širi tudi med našim delavstvom in ne bo je zagrnil noben val klerikalnega nasilstva.

BIRČNA VAS. Ne toliko kakor drugod, pa vendar vsaj nekoliko je pustni čas razživil naš kot. Na Svečnico smo imeli v šoli prav dobro obiskano predstavo z lepim sporedom. Mali in odrasli igralci so dobro razumeli svoje vloge in prav pogumno nastopili, kar ni baš lahko posebno za začetnike. Med šolsko mladino se je posebno odlikoval Zdržnik v prizoru «Vino ali voda», a v trodejanki «Tri sestre» pa oče s svojo pristno kmetisko nošo in umerjeno domačo govorico. Šolski oder, za katerega se v naši samotni ljudje že precej zanimajo, dobro napreduje in nadaljnje predstave ga bodo izpopolnjevale tako, da bo možno predstavljati na njem tudi večje igrokaze v zabavo in omiko domačinom in prijateljem naše šole v tistem gozdu.

SODRAŽICA. V nedeljo 14. t. m. je priredil dramatični odsek Sokola šaloigro «V medenih tednih» ter spevoigro «Snubač». Igralci so v polni meri zadostili želji občinstva. «Medeni tedni» so ugajali občinstvu, še bolj pa pevske točke pri «Snubaču», ki so se izvedle nad vse pričakovanje dobro. Dvorana je bila nabito polna, kar dokazuje, da je za naše sodraške razmere veliko premajhna. Če sama Sodražica prenapolni dvorano. Ako bi imeli večje prostore, bi bila tudi udeležba iz okolice številnejša. Splošna želja je bila, da se priredi še več takih lepih iger.

SODRAŽICA. Zaznamovati imamo važno spremembo posesti. Znano hišo g. Karla Strbenka je namreč kupil odlični naš somišljenik g. Ivan Staro iz Sodražice. Ker je imelo v tej hiši Sokolsko društvo na razpolago za delovanje prepotrebno dvorano, pričakujemo, da nam bo tudi novi lastnik tako naklonjen kakor prejšnji. — Dne 9. t. m. je preminul obče spoštovani domačin g. Jernej Maršič. Pred kratkim časom mu je umrla njegova žena. Preostalih, ki so v tako kratkem času izgubili svoje roditelje, izrekamo naše globoko sožalje!

DOLNJI LOGATEC. V soboto 6. t. m. je priredil tukajšnji Sokol maškerado, ki je v vsakem oziru dobro uspela. Prijatelji od blizu in daleč so napolnili prostorno dvorano in druge prostore, kar je dokaz, da znajo ceniti prireditve, ki jih prireja naše društvo. Udeležilo se je mnogo krasnih mask; najlepše so prejele bogate nagrade. Bila je res lepa, vesela in dostojna prireditve. Žal je lahko onim, ki se je niso udeležili. Tudi naš društveni pevski odsek, ki je izvajal par pevskih točk, je žel obilo pohvale. K temu je še apelirati na one pevce, ki so zadnje čase iz različnih več ali manj upravičenih vzrokov redne pevske vaje zanemarjali, da se zopet redno poprimajo, ker le z rednimi vajami in požrtvovalnostjo lahko pridemo naprej. Uspeh je odvisen od vseh, dolžnost vsakega člana pa je, da po svoji moči pomaga. — Precej vznemirja naše klerikalce, ko vidijo, kako jih zapuščajo njihovi člani, ki pristopajo k naprednim organizacijam, zlasti k Sokolu. Govori se celo, da so prepovedali svojim članom, posegati sokolski kino in druge sokolske prireditve, češ, da so pohujšljive. Mi pa priporočamo svojim članom, naj obiskujejo tudi klerikalne prireditve, da se sami

«Kam pa mislite?! To bi me lepo pogledali, če bi prišla k njim firbec past!»

«O,» se je zdajci oglašil stari Lendauer, «naša hiša bi si štela v čast tak obisk.»

«Pa nimam nikoli časa.»

«Kako to?» je vprašal Maks.

«I, kadar nimam nič drugega posla, moram poslušati krive preroke,» je zbadla Mojca in ostro pogledala Foltana, ki ga je beseda vidno zadela.

Kakor so napeljevali, je bilo vse zaman. Nazadnje je stari Lendauer le kar naravnost — zasnil.

Ko je Mojca zaslišala take besede, se je vzbudil v njej ves žaljeni ponos in je trdno sklenila, da se hoče maščevati za vse, kar je pretrpela. Skoro pozabila je, da mora igrati nevedno dekle, tako jo je prevzela želja po osveti.

Gozdnik je potrepljal Lendauerja po rami: «Brez zamere! Jaz pravim tako, da k jedi in v posteljo ni človeka nikoli dobro siliti. Kar in kakor dekle hoče, tako naj se odloči.»

«Pametna beseda,» je pripomnil Nemec, potem mu je zmanjkalo modrosti.

Nekaj časa so molče gledali drug drugega. Nobenega ni bilo, ki bi bil v takem odločilnem in važnem trenutku upal reči tisto besedo, tisto silno besedo, ki naj reši Lendauerjev rod. Šele Foltan jih je rešil.

«Torej, Mojca, kaj praviš? Ali bi hotela Maksa?»

«Jaz? Hm, ne vem, ko sem izgubila čisto nov robček. Pravijo, da je slabo znamenje.»

«Ah, robček?» se je čudil Maksov oče, «za robčke pa res ni treba biti v skrbeh.»

Foltan, ki je razumel, kam meri dekletova beseda, jo je skušal zakrotiti s prosečim pogledom, toda bilo je zaman.

«Tudi vršiček rožmarina sem izgubila,» je brezbrizno pripomnila Mojca.

Zdaj je vedel tudi Maks, kam meri Gozdnikova hči. Z jeznim pogledom je ošinil Foltana, ki je sedel kakor na žerjavici.

«Bodi pametna, Mojca,» je prosil potepuh, ko je videl, da se potaplja v mlakuži svojih spletk, «bodi pametna in reci pametno besedo.»

«S pametnimi ljudmi je treba vedno pametno govoriti,» je menila Mojca, ko je spoznala, da je Maks razumel, kako je s tistim njenim darom, ki ni bil nikoli namenjen njemu.

«I, no, pa povej, ali pojdeš ali ne?» jo je zdaj vprašal celo Gozdnik, ki mu je jelo celo presedati vse skupaj.

V tem trenutku je stopil v sobo Janez in odgovoril mesto sestre:

«Šla že ne bo! Ali ostane doma, ali se bo pa peljala!»

Oba Lendauerja sta ga pogledala kot rešilnega angela. In takoj je bilo sklenjeno, da se odpeljejo še ta dan na ogleda.

Maks je tonil v blaženosti. V svoji preveliki sreči je hotel celo prijeti Mojco za roko in po pobožati po licu, toda dekle se je odmaknilo in ga ošinilo s takim pogledom, da se je takoj potuhnil.

Gozdnica je bila slabe volje in tudi Gozdnik je hotel nekaj ... toda Janez je tako spretno pojasnjeval ... mi na vse strani, da so starši molče sledili njegovim navodilom.

Oba Lendauerja naj bi šla s Foltanom po voz in se pripeljala prav do hiše, kjer bi prisedel še Gozdnik z Mojco.

Ko sta Lendauerja s potepuhom izginila, je menila Gozdnica:

«Oh, Mojca, ali res misliš?»

Janez pa:

«Kaj vam pa je, mati?! Ali ne vidite, da uganjamo pustne šale?»

Potem Gozdnik:

«Samo preveč ni treba, Janez, da se ne bomo nazadnje sami ljudem dajali v zobe.»

«Tudi jaz se bojim,» je pripomnila Mojca.

«Le brez skrbi,» je dejal Janez.

Medtem pridrdra proti hiši voz.

«Zdaj pa le k oknu,» povabi Janez.

Komaj so bili vsi pri oknu, bušijo nena doma v smeh. Janez se je bil namreč domenil z voznikom, da bo pred hišo zvrnil neljube goste. Ker fant ni štedil niti s pijačo niti z denarjem in ker so pravi vozniki za šale vedno dostopni, je bil tudi Lendauerjev voznik kmalu vnet za Janezov načrt.

«In tako napravite, da se bo tisti, ki ga kličejo za Foltana, malo popraskal. Imam še nekaj drugega z njim,» je menil Janez.

«Brez skrbi,» je dejal voznik in tudi točno držal besedo, ko je namreč voz v diru zavil proti hiši, je nenadoma bilo vse na tleh. To pa s tako spretnostjo, da se ni zgodilo nikomur nič žalega, le Foltan je zastokal in ni mogel takoj na noge.

Gozdnikovi, ki so pri oknu opazovali ta prizor, so se zasmeli, Janez pa je stopil ven.

«Oh, Foltan, ali je hudo?»

prepričajo, katere so dostojnejše. — Neki naš občinski uslužbenec se je začel zaganjati v Sokola. Svetujemo mu, naj to raje opusti in se drži svoje službe, ker ga mi vsi občani plačujemo.

ZIRI. Naše Sokolsko društvo deluje vsestransko pridno in uspešno. V dvorani Sokolskega doma se pogosto prirejajo igre tudi resnejše vsebine, katere občinstvo z veseljem obiskuje. Na pustno nedeljo se je vršil dobro organiziran ples v maskah. Iz bogate knjižnice, ki je vsakomur dostopna, se pridno izposojujejo različne leposlovne in poučne knjige. Društvo skrbi tudi za različna poučna predavanja in dela za vsestranski napredek. Pri prosvetnem delu pridno sodeluje tukajšnje učiteljstvo, cariniki in drugi. — Tukajšnja zelo razvita čevljarska obrt, ki dviga naš kraj, tudi letošnje leto precej dobro uspeva. Vendar nima toliko naročil kakor prejšnja leta, ko pri najboljši volji ni bilo mogoče ustreči vsem naročilom. Žirovski čevlji so priznani najboljše trpežno ročno delo. Zaradi tega razpošiljajo naši čevljarji svoje izdelke po vsej državi. Ker so glede na trpežnost tukajšnji izdelki cenejši kakor obutev konkurenčnih tvrdk, so z njimi zadovoljni zlasti delavci. — Čipkarstvo, ki je uvedeno po vseh hišah kot domača obrt, je sedaj v krizi. Izdelki, ki so se pred vojno pošiljali v Ameriko in po različnih evropskih državah, so sedaj zaradi visoke carine za inozemstvo predragi. Ker se tudi malo prodaja, je velik zastoj in daje čipkarstvo sedaj zelo skromen zaslužek. V tem oziru bi morala posredovati država, da bi se dobavile cenejše sirovine, to je sukanec. Tudi drugače bi morala država podpirati to domačo obrt.

ŠMARTNO PRI LITJI. Krajevna organizacija SDS v Šmartnem pri Litiji vabi na občni zbor, ki se bo vršil 28. t. m. ob 8. dopoldne v prostoru sokolske telovadnice. Člani in somišljeniki naj se zbora sigurno udeležijo.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. V nedeljo 14. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor javne ljudske knjižnice pri g. Cirilu Drakslerju v Hudi jami, katerega se je udeležilo preko 50 na novo pristopivših članov, po večini kmetov in rudniških uslužbencev. Izvolil se je naslednji odbor: predsednik Kokalj Anton, podpredsednik Klemen Franjo, tajnik Dornik Ferdo, namestnik Kušar Avgust, blagajnik Briner Ernest, namestnik Voj-

ovsky Franjo, knjižničar Draksler Ciril, preglednik računov Šipek Hinko in Krampuš Ivan, namestniki Babič Vekoslav, Juteršek Matvez, Vodeb Josip, Maček Jernej, Podbevšek Peter, Šipek Franc in razsodišče petih članov. Članarina se je določila na 5 Din za redne člane letno in 100 Din za ustanovne člane. Takoj pri obnem zboru je pristopilo 7 ustanovnih članov. Knjige so bodo izdajale vsak dan pri knjižničarju g. Cirilu Drakslerju. Podoba je, da bo knjižnica prav lepo uspeša.

ZIBIKA. V letošnjem predpustu je bilo pri nas poročenih sedem parov. Za tako veliko faro, kakor je zibiška, je to število poročencev malo. Vsem sedmim parom želimo obilo sreče!

SV. PETER V SAVINJSKI DOLINI. K zadnjemu dopisu pripominjam, da se je zgodila tiskovna pomota. Jaz sicer dobivam majhno invalidsko podporo, toda ta seveda niti zdaleka ne zadostuje za mene, da ne govorim o družini. Glede novega invalidskega zakona za sem omenil, da ne upošteva družine, ki je nastala po vojni. Toliko v popravilo. — Alojz Lorenčič.

GOTOVLJE. Tukajšnje izobraževalno društvo z g. učiteljem na čelu je priredilo 14. t. m. veliko predpustno veselico s precej pestrim sporedom, in sicer z burko »Dva vagabunda«, s petjem moškega zbora, s tamburanjem, kupleti, šaljivo pošto itd. Kljub spletkam od gotove strani se je vršilo vse v najlepšem redu. Dvorana pri g. Malgaju je bila nabito polna, dasi je bila slaba pot. Posebno Zalec in Ločnica sta bila častno zastopana. Prireditelj je posetil tudi naš priljubljeni g. župnik in s tem pokazal, da ima tudi srce za revno šolsko mladino, kateri je namenjen čisti dobiček. Izrekamo tem potom g. učitelju zahvalo za njegov trud in ga obenem prosimo, da še priredi večkrat kaj takega. Naj se ne plaši zaradi tega, ker se mu je sedaj nasprotovalo, kajti večina je bila z njim.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Kdo je kriv, da peša vera, Vam pove n. pr. cerkveno poslopje in obzidje pokopališča v Šmarju pri Jelšah. Škandalozno zanemarjena cerkev in njena okolica ter razrušeno zidovje okrog pokopališča kriče po obnovi in dokazujejo, da se današnja duhovščina jako malo briga za cerkev. Vse preveč duhovščina politizira. Pa saj tudi mora, sicer jih čaka premestitev v kako zakotno vasico. Pri nas se je

sezidala politična kovačnica pod firmo Katoliški dom. V cerkvi so pridigovali, da bodo v nebesih v zlato knjigo vpisani vsi oni, ki bodo delali ali prispevali za to kovačnico. Po taksem zakonu se mora plačati za razglas 10 Din. Vprašamo finančno upravo, ali je plačal to takso žmarški g. kaplan, ko je oznanil v nedeljo 31. januarja, da se bo vršila orlovska prireditelj v Katoliškem domu dne 2. t. m. Končno še: Če razglasa orlovske prireditve, potem je dolžan razglasiti tudi prireditve Sokola, ker člani Sokola, kolikor nam je znano, do danes še niso izključeni iz katoliške cerkve.

SREDIŠČE OB DRAVI. (Izjava.) V zadnjem času se ponavljajo v »Kmetiskem listu« zlobni, nestvarni dopisi iz Središča ob Dravi, polni ostudnih osebnih napadov in natolcevanja nad našim poedinim članom. Dobro vemo, odkod ti dopisi izhajajo, in kdo ter kakšni so ljudje, ki nas napadajo. Mi jih preziramo in jim odrekamo pravico, pisati o politični poštenosti in značajnosti. V sramotno in nedostojno raboto brezplodne časopisne polemike jim ne bomo sledili. Nikdar nas ne bodo okrenili z ravne linije, po kateri smo korakali do sedaj: s pota nesebičnosti, treznega in vztrajnega kulturnega, socialnega in gospodarskega dela. Somišljeniki, z vedrim čelom in s podvojeno vneto odločno naprej! Mi bomo izdržali in končna zmaga je naša! Članstvo pozivamo, da čuva mirno kri in drži disciplino. Zdravo! — Krajevna organizacija SDS v Središču ob Dravi. Franjo M. Robič, t. č. predsednik; Joež Veselko, t. č. tajnik.

SV. RUPERT V SLOVENSKIH GORICAH. Če bi bili prišli, g. urednik, minuli teden v Slovenske gorice, bi bili lahko pri nas na misijonu. Vi se pa gotovo bojite našega svetovnoznane blata. Pa ni tako hudo; koliko ljudi ga je mešalo vsak dan in s kakšno požrtvovalnostjo. Zdaj so grehi srečno oprani in vesti čiste. Brez vrednosti misijon ni. Ruperčani se nameravajo baje poboljšati in pokazati mnogo tako veselje tudi do šole, kakor so ga pokazali do misijonarjev. Jaz mislim, da imajo prav, kajti kdor ima za eno, ima še za drugo. Resnici na ljubo pa je treba priznati, da je bila glavna vsebina pridig božja beseda. Niti napredni časopisi se niso »obdelavali«, kakor je to sicer navada. Kak mlad razborit kaplanček bi se bil lahko tu mnogo naučil. Če bi imeli,

Preden je potepuh utegnil odgovoriti, ga je Janez že odnesel v hišo.

«Tako,» je rekel Mojci, «s tem se pomeni ta čas, onima dvema pa ni nič hudega.»

Potem je hitel spet ven.

«Nič ni z ogledi,» se je zarežal. «S takim vozilom se moja sestra ne bo vozila.»

Še pomežiknil je vozniku, potem pa je dejal:

«Pazi, Maks, da se še kaj ne pripeti! Kadar ti bo še dolgčas, se ga rajši napij! Saj vidiš, kako je vse narobe v spodnjih krajih. Srečno pot!»

Po je odšel in zaklenil vrata.

Zdaj je celo stari Lendauer spoznal, kako brezupno je nasedel.

«Ti si budalo,» se je raztogotil nad sinom, ki je škripal z zobmi in preklinjal Foltana.

«Vi ste krivi,» je rentalil, «ker barantate z vsakim potepuhom!»

Voznik se je držal zelo modro in vprašal:

«Kam pa zdaj, gospoda?»

«V Celovec,» je siknil Maks, pa so se odpeljali.

(Dalje prihodnjič.)

Nikakor ne gre.

Neža: «Pomiri se s svojim možem. To je najbolje.»

Evlatija: «Izključeno, ker bi se preveč veselil.»

Neža: «Potem pa zahtevaj ločitev zakona.»

Evlatija: «To bi ga šele veselilo.»

Iz šentvidskega okoliša

(Stare šaljive dogodbe. Piše Anton Stražar.)

(Dalje.)

Vsakoletna majniška veselica na brdskem graščinskem strelišču.

Dobrih deset minut od šentvidskega pokopališča, znanega »Berslarjevega hriba« proti severo-zapadni strani, je nad vse prijazni brdski holmec s svojim starodavnim gradom. Od pokopališča greš proti gradu po lepi kolovozni cesti in kmalu te sprejme lep kostanjev drevored v svoje okrilje.

Kako prijetno je hoditi v vročem poletnem času po tem drevoredu. Na obe strani stoje mogočni stoletni kostanji.

Zasajen je bil ta drevored za časa, ko so bili Francozi v naših krajih. Ko pa stopaš popotnik nekoliko po tem drevoredu, vidiš na levi strani velik grajski vrt z velikim cvetličnjakom, v ozadju pa prav idiličen umetni gozdič, po katerem vodijo stezice vse križem. Svoje čase so imeli v tem gozdiču tudi čisto udomačene srne.

V ospredju je veliko grajsko dvorišče s svojim starodavnim gradom. Od gradu vodi ena cesta proti zapadu skozi graščinski gozd vedno niže in niže in v dobrih petih minutah prideš po tej poti, imenovani tudi »Skrjanija«, v sosednjo raholško vas.

Preden stopiš čez mali mostič, pod katerim teče potočič Vrševnik, vidiš znani veliki graščinski travnik, ki je domala četrt ure hoda dol; na desni strani ob kraju travnika je graščinski gozd, na levi pa raholška vas. Na obadva kraja

se svet vzdiguje, le dolgi travnik je ves v ravnini.

V tej krasni dolinici so še pred petdesetimi leti imeli Krsnikovi lovsko strelišče, ali kakor so naši ljudje rekli: »brdski šištat«. Vsako leto v mesecu majniku se je na tem strelišču vršilo streljanje za nagrade, združeno z veliko ljudsko veselico. O eni takih veselic, bralci, Vam hočem nekaj napisati!

Že par dni pred prireditvijo so grajski hlapci okrasili lope z zelenjem in kuharici Repinki priredili prostor.

Znamenita oseba je bila ta kuharica Repinka, ki je s svojo sestro Špelo stanovala pri Boldinu na Prevojah št. 38. Nosila se je po gosposki modi in imela v svojem krilu spodaj lahek obroč; tej modi so rekli naši ljudje, da so »kiklje na raj«.

Bila je Repinka omožena, toda ločena od svojega moža, ki je bil sodnjiski sluga in je naposled umrl v Idriji. Prav rada je pripovedovala, da je bila za kuharico pri samem grofu Auerspergu. Ni je bilo boljše svatbe ali slovesnosti brez kuharice Repinke.

Na določeni dan majniške veselice se je Repinka že na vse zgodaj sukala okrog štedilnika na prostem poleg strelskih lop in kuhala. V pomoč ji je bilo po dvoje ali troje deklet, ki jim je Repinka v obilni meri dala čutiti svojo oblastnost.

Okrog devete ure dopoldne so začeli pokati možnarji v obližju »Berslarjevega hriba«, v znamenje, da so se iz Ljubljane pripeljali študentje pod pokroviteljstvom gospoda Waldherrja. Šentvidski fantje so namreč vselej streljali ob prihodu študentov; kajti Waldherr jim je vselej dal po pet goldinarjev za smodnik: a kar je najglav-

g. urednik, tam pri «Domovini» kakšno zdravilo proti previsokim davkom, potem ga nam pošljite!

OBREŽ-GRABE. Občni zbor krajevne organizacije SDS za Obrež-Grabe se je vršil v petek 12. t. m. zvečer v prostorih gostilne Kosi na Grabah. Udeležba je bila kljub delavniku prav lepa. Kot delegat oblastnega odbora je prišel na zbor naš rojak dr. I. Sestan, ki je podal poročilo o sedanjem političnem položaju in predložil zborovalcem važnost ter pomen organizacije. Tudi sosedna središka organizacija je bila na zboru lepo zastopana. Za predsednika je bil izvoljen ugledni posestnik g. Borko, za tajnika posestnikov sin g. Jakob Bratuša, v odbor pa naslednji naši zavedni pristaši gg.: Matija Črček, posestnik; Ivan Glavnik, tesar; Martin Kocjan, posestnik; Jakob Kocjan, posestnik; Lovro Kosi, gostilničar; Anton Kukovec, strojnik; Andrej Kunst, posestnik; Matija Masten, posestnik; Jakob Škrinjar, posestnik; Matija Rakovec, kovaški mojster in posestnik; Franjo Šestan, posestnikov sin; Franjo Vrbančič, posestnik; Srečko Vittori, učitelj. Ob sklepu zbora je izrekel gov. Anton Kukovec lep in pomemben govor, v katerem je poudaril, da je bodočnost edino v stranki, ki ima na svoji zastavi napisano načelo narodnosti, narodnega edinstva in vzajemnosti vseh stanov. Stanovskim in mednarodnim političnim strankam ni več mesta med Slovenci. Kljub temu, da imata v obreški občini obe nam nasprotni stranki, radičevska in klerikalna, svojega poslanca, se naša organizacija lepo razvija. Niti najmanj ne dvomimo, da bo kmalu naša ideja prodrla tudi v tem kraju. Može iz odbora naše krajeve organizacije bodo z ostrino svojega duha, s svojim ugledom ter doslednim in pridnim delom proširili organizacijo prav kmalu iz danes še majhne, toda že čvrste trdnjave v močno zaslonbo naše stranke.

PRELOGE-PRIHOVA. Cenjen g. urednik, dovolite, da se tudi iz našega zbornika, a vendar tako lepega kraja nekdo ogleda. Malenkost nas je naročenih na «Domovino», list, na katerega bi moral biti naročen sleherni kmet. Tu pri nas bo do tega še dolgo trajalo. Preveč je vse zastrupljeno, pač sad avstro-klerikalnega suženjstva. Ona stara mržnja proti Srbom se zopet premlevala, katero servira seveda v obilici razna go-

nejše za fante, je to, da so bili obenem vselej povabljeni na veselico, kjer so se dobro gostili.

Pri veselici tudi ni manjkalo vojaške godbe; igrali so namreč vojaki iz bližnjih Prevoj, kjer so bili nastanjeni do leta 1878.

Znani «Padarček», vpokojeni vojaški muzikant, ki je stanoval ravno v isti hiši kakor Repinka, pa je bil na strelišču za «cilarja» in kot tak opravljen v «pojateljina» v rdeči obleki. Pri neki taki veselici ga je, žal, obstrelil neki gospod v oko in ga oslepil.

Majniških lovskih veselice se je seveda udeleževal s svojim očetom tudi prerano umrli pisatelj Janko Kersnik, saj so se te veselice prirejale na ozemlju graščaka in sodnika Kersnika.

Z vso gotovostjo smem trditi, da so te veselice v tako idiličnem kraju na prostem imele velik vpliv na mladega študenta Janka Kersnika in mu dobro poslužile, ko je začel pisateljati o življenju, in navadah naših kmečkih ljudi.

Dandanašnji ni več streljskih lop, pa tudi našim ljudem tako priljubljene strelske veselice se več ne prirejajo. Znani 83letni Jurkov oče iz Prevoj večkrat pravijo kakemu mlademu Šentjanu: «Da, včasih je bilo res prijetno, ko smo bili mladi. Sedaj pa mladi svet preganja samo politiko, ki je morda niti ne razume. Saj pravim: Prijetno je bilo na svetu, ko smo hodili na lovsko veselico h gospodu Kersniku!»

Na stare dni.

Janez: «Čul sem, da si stopil v pokoj. Ali si si kaj prihranil za stara leta?»

Jaka: «Da, nekaj sem si prihranil, toda dolgo ne bom smel živeti, da mi ne bo zmanjkalo...»

spoda. Ali to nam ne bo znižalo davka, niti cest popravilo in drugih potrebnih stvari napravilo. Zavedajmo se že enkrat in zalučajmo proč suženjske verige za vselej. Kaj naj ostanemo vedni hlapci SLS, ki nam je toliko obljubljala pri volitvah, napravlila pa prav ničesar. Pokazala se je za nesposobno voditeljico našega ljudstva. Ako kak klerikalni poslanec v skupščini odpre usta, ga tako polomi, da je potem še slabše. Takim ljudem ne nasedajmo več! Slepo vse verjeti, kar gobezdajo razna farovška glasila, je omejenost. Zatorej se naročimo na «Domovino», list Samostojne demokratske stranke, in organizirajmo se v to stranko. Bomo videli, da nas vrag ne bo vzel in da bomo imeli v tej stranki več zaslonbe glede koristi kmeta. Tudi naj bi se enkrat kdo oglasil od SDS v našem kraju ter nam kaj povedal, saj ga še nismo slišali. Za danes bodi dovolj, pa prihodnjič več.

SV. JERNEJ PRI POLJČANAH. Pretečeni teden je priobčil «Slovenski gospodar» pod naslovom «Loče» dopis, ki ga ne moremo prezreti. Pri prireditvi so nastopili v burki «Vedeževalka» odrasli, ki so jo pogruntali prav dobro. Nekateri so nastopili prvič na odru in zloben bi bil tisti, ki bi jim skazil veselje z nepremišljenimi opazkami. O nastopu pevskega zbora pa bodo izrekli pravično sodbo vsi pošteni udeleženci prireditve, ki gledajo z zdravimi očmi le na delo in uspeh. Čuti se, da govori na koncu dopisa sama grenka zavist kot jasen dokaz, da je izrečena kritika iz domačega kraja in ne iz sosednjih Loč. Vztrajnemu pevkemu zboru, posebno pevkam, naj bodo te vrstice kot nekako zadoščenje za zlobno razžaljenje. Ne klonite glave, saj ne delate ne za to ali ono priznanje, ampak za pošteno zabavo in vašo izobrazbo. F.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Naša C. M. podružnica je priredila dne 17. januarja v prostorih predsednika g. Matije Domanjka plesni venček v prid imenovani družbi. Čisti dobiček znaša 700 Din. Vsa čast nekaterim požrtvovalnim članom!

MAJŠPERG PRI PTUJSKI GORI. (Redek primer dolgoletnega službovanja.) Kot okrajni cestar praznuje g. Simon Galun, posestnik v Majšpergu, dne 1. marca v krogu svoje družine 36letnico službovanja. S svojim 27. letom je prevzel ta težavni posel na okrajni cesti Ptuj—Rogatec—Krapina in je v njem vztrajal do svojega 63. leta. Cestarjevo službo je opravljal skozi vseh 36 let tako marljivo in vestno, da ni dal povoda kakemu posvarjenju od strani predpostavljencev, še manj pa kakoršnemu ukoru ali kazni. Zadnja leta mu prizadeja popravilo in vzdrževanje njemu določenega kosa ceste veliko napora, ker prav po tem delu ceste dovažja in odvažja tovarna stroji v Majšpergu težke tovore sirovin, oziroma izdelkov. Zaradi starosti in izčrpanja telesnih moči namerava podati g. Galun dne 1. marca, to je po preteku polnih 36 let ostavko na svojo službo.

SV. TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH. Dne 7. t. m. se je vršil ob lepi udeležbi naših pristašev redni občni zbor krajevne organizacije SDS. Organizacija šteje sedaj 45 članov, izmed katerih je lepo število najuglednejših kmetov naše okolice. Naše ljudstvo, ki je po svoji naravi globoko verno, je spoznalo, da je klerikalizem njegov največji škodljivec ter se trumoma odvrča od dr. Korošca in njegovega štaba. Za predsednika organizacije je bil izvoljen g. Franc Kramberger, veleposestnik v Gočevi, vrl narodnjak in prvoboritelj napredne ideje v Slovenskih goricah. Občni zbor je sprejel resolucijo proti nameravanemu zavarovanju kmetijskih delavcev, ker je to v praksi neizvedljivo in bi pomenilo novo občutno obremenitev kmetijskih gospodarstev brez koristi za kmetijsko delavstvo.

ZITEČKA VAS. Naše novoustanovljeno Prosvetno društvo pridno deluje. K sklepu starega leta nas je presenetilo s krasnospelo Silvestrovo prireditvijo v gostilni g. Partliča v Gor. Dupleku. V igri «Pot do srca» so igralci prav dobro nastopili. Nad vse pričakovanje pa nas je razveselil pevski zbor s svojim krasnim petjem. Polnočni prizor «Staro in novo leto» nas je očaral, ko se je v bengalični luči prikazala na odru deklica ter po deklamaciji obsipala gledalce s cvetjem. V moral-

nem in gmotnem oziru krasno uspela prireditev, ki se je vršila v najlepši harmoniji, nam ostane v prijetnem spominu. Obžalovati pa moramo, da se najdejo ljudje, ki so proti vsaki stvari, ki ni pod okriljem SLS. Že naslednjo nedeljo je bila prižnica s polno paro na delu proti našemu društvu. Novo-rojeno dete so hoteli takoj po rojstvu zadušiti. Toda z vso hujskarijo mu le večajo življensko moč. «Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade!» Ker smo uvideli, da izvira vse hujskanje iz strankarske prenapetosti in osebne zavisti, povemo onim še ne polnoletnim političnim mladeničem in dopisnikom v «Slovenskem gospodarju», da se mi bore malo zmenimo za politično družbo okoli mežnarije v Sv. Martinu. Nikar ne mislite, da smo vaši strankarski sužnji, ki bi ne znali ločiti pšenice od ljuške. Ponosni smo na naše Prosvetno društvo s pevskim zborom, ki nas je dvignilo iz samote in mrtvila ter nam nudi prijetno razvedrilo in pošteno zabavo. Mi se zavedamo, da je naše društvo v našo izobrazbo in napredek. Zato se ne oziramo na one, ki v svoji strankarski zagrizenosti samo škodujejo napredku ljudstva.

SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU. Poročil se je 8. t. m. gosp. Rok Volavšek, posestnikov sin, z gđ. Marijo Povalejevo, posestnikovo hčerko, cba iz Sv. Štefana. Želimo jima obilo sreče! — Tukaj se je poročilo v letošnjem predpustu osem parov. Da bi bili pač srečni v novem stanu! — Od novega leta je pristopilo lepo število novih članov k tukajšnji ljudski knjižnici. V enem mesecu je knjižnica izposodila nad 60 knjig. Še bolj pridno pa segajo po časopisih «Jutro» in «Domovina».

KURETNO PRI LAŠKEM. V nedeljo 21. t. m. ob 2. uri popoldne se bo vršil ustanovni občni zbor Javne ljudske knjižnice v gostilniški sobi g. Železnika v Kuretnem. Lepe, nove, trdo vezane knjige so že došle od Zveze kulturnih društev.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. V nedeljo 21. t. m. ob 10. uri popoldne se bo vršila seja k. o. SDS za občino Sv. Krištof v posebni sobi pivnice v Laškem. Udeležba odbornikov obvezna. Člani k. o. se opozarjajo, da nemudoma plačajo članarino za leto 1926. blagajniku ali posameznim odbornikom zaradi sestave članskega imenika, ker se samrtajo za člane samo oni, ki plačajo članarino.

BREZNO PRI SV. JEDERTI. V nedeljo 21. t. m. ob 3. uri popoldne se bo vršilo predavanje Zveze kulturnih društev pri g. Petru Kozoletu. Predaval bo g. nadzornik Gombač o sadjarstvu in umnem kletarstvu. Ker je predavanje važnega pomena za vsakogar, ki se peča s sadjarstvom, je pričakovati od kmetov iz okolice obilne udeležbe.

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Na poziv srezkega poglavarstva je cerkveni odbor naše župnije sklenil, da se vrši glasovanje faranov glede priznanja pokojnine organistu. To glasovanje bi se po sklepu odbora vršilo na ta način, da bi se neoddani glasovi faranov amitali za priznanje pokojnine. Zaradi omenjenega odborovega sklepa smo zavedni farani ogorčeni, ker polovico prizadetih posestnikov ne bo o glasovanju obveščenih. Priporočamo odboru, da popravi svoj sklep vsaj v toliko, da se bodo upoštevali sami oddani glasovi.

SLIVNICA PRI MARIBORU. Klerikalci morajo imeti presneto slabo vest, da se še cele lastnih pristašev boje in jih obrekujejo, in to takih, ki so bili celo Orli ali Orlice. V «Naši Straži» se spodtika neki skrivni junak nad tukajšnjo pošto, menda zato, ker ista posluje še preko uradnih ur, in to za borih 400 Din mesečno. Upamo, da bo dotičnik toliko pogumen in pošten, da bo javil svoje ime, ker krati čast in ugled državnim uradom in uradnikom, da ga prizadeji lahko primerno primejo. Kar pa se tiče «ljubimkanja», se naj klerikalni moralisti prime za nos ter obrne nekam drugam, kjer bo res kaj videl, in sicer na «katoliški» podlagi. Značilno za klerikalce je, da si hlade jezico nad ubogo poštarico, ki si ne more pomagati in ki ni napravila drugega, kakor da se ne klanja onim, ki si domišljujejo, da so klerikalni bo-

govi. Dobro in plemenito delo bi napravil poslanec Falež, ko bi se zavzel za njen gnotni položaj. On na dan skoro toliko zasluži, kakor poštni odpravnik na mesec. Omeniti še moram, da se «Domovina» pri nas zelo širi.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ČAS JE ZLATO.

Ta izrek je posebno važen za kmeta. Ne v tem zmislu, kakor navadno, ampak v tem, da so z vsako zamudo časa združene v kmetijstvu razne neprilike, poglavito pa škoda, ki se pozna pri pridelkih in v denarju. Napis «čas je zlato» beremo navadno v poslovnih prostorih raznih trgov in tovarnen, pa tudi v raznih drugih pisarnah, kjer nas opozarja, da bodimo kratkih besedi in da se omejimo le na glavno stvar, kajti čas je drag, posebno še v takem primeru, če čakajo na sprejem tudi še druge stranke in je čas za stranke določen le na par ur.

V kmetijstvu ima ta izrek «čas je zlato» še drug in veliko tehtnejši pomen, in sicer tega, da prinese vsaka zamuda časa, pa bodisi pri setvi ali pri žetvi itd., težke posledice za gospodarstvo. Kmetovalec mora vsa potrebna dela spraviti v pravem času, da ne trpi škode. O pravem času je treba izvršiti spomladno setev, o pravem času košnje, o pravem času škropljenje trit itd. Prav lansko leto nam je pokazalo, koliko škode nam je prinesla zamujena košnja. Vsako leto se lahko prepričamo, koliko škode trpijo gospodarji-zamudniki, ki ne opravijo enega in drugega dela o pravem času. Od leta do leta se kažejo slabe posledice zamujenega časa zdaj v eni, zdaj v drugi stvari in je res čudno, da nas vse to še bolj ne izmodruje.

Sedaj, ko se bližamo pomladni setvi, je važno, da imamo vse potrebno orodje, semena, gnojila pripravljena. Plugi, brane morajo biti popravljene. Ali naj mar še le takrat popravljamo, ko je treba vzeti orodje v roke? Ali naj takrat gnojila in semena okrog iščemo, ko jih je treba rabiti? Kolikokrat se ne pripeti, da jih takrat sploh več ne dobimo, ali pa da moramo vzeti, kar se nam ponuja in moramo vse dražje plačati! In naj se navsezadnje zaradi premale naše brižnosti vsa setev še zamudi in naj setev tudi zaradi tega slabše uspe? V takih primerih se vidi, da je čas res zlato in da bi bili pri našem gospodarstvu veliko na boljšem, ako bi za vse naše potrebščine o pravem času skrbeli. Dober gospodar je previden in ima vse potrebščine pravočasno naročene in že prej pripravljene, tako da lahko vsako delo pravočasno začne in opravi.

Pri nas se, žal, še vse prepogosto dogaja, da iščejo in kupujejo naši kmetovalci svoje potrebščine v zadnjem hipu, ko jih je treba rabiti, in velja to prav posebno za semena in umetna gnojila. Veliko zatega časa in z njim uspeha gre na ta način v izgubo! Vsako zamujeno delo se maščuje. Zamujena žetev je navadno manj uspešna. In tako se nam godi tudi pri vseh drugih delih. Koliko škode in izgube nam ne povzroča zamujeno škropljenje trit, zamujeno okopavanje sadežev, zamujena košnja itd.?

Zato se pa mora vsak kmetovalec pobrigati, da opravi vsa svoja dela o pravem času. S tem mu je velik del uspeha zagotovljenega. Čas je zlato! Ta važen izrek naj se blesti v duši vsakega kmetkega gospodarja. Kdor še nima za spomladno setev vsega pripravljenega, kar potrebuje, naj se nemudoma pobriga za to! Naj gleda, da bo spomladna setev o pravem času opravljena, kajti čas je zlato!

DVIGNIMO PRIDELEK DETELJIŠČ!

Po vseh tistih krajih, kjer primanjkuje travnikov, je detelja posebno važna krmna rastlina, ker nam s svojimi bogatimi košnjami najlaže pripomore do uspešne živinoreje. To velja tudi za razne naše kraje, ki trpe večinoma na pomanj-

kanju travščine. Detelja, pa naj si bo ena ali druga, — v mislih imam domačo deteljo in lucerno — daje bolj bogate pridelke kakor trava, in kar je največjega pomena, ona daje tudi bolj tečno krmno kakor je travniško seno. V detelji imamo važen pripomoček, da zboljšamo z njo vso tečnost krmjenja, kar je po naših krajih povsod potrebno. Detelja se namreč po vsi svoji sestavi še najbolj približuje močnim krmilom. Že sedaj nam pomešana s slamo toliko zaleže kakor dobro travniško seno. Ker smo po naših krajih navezani na pokladanje slame, je detelja s svojo tečnostjo izvrsten pripomoček za zboljšanje krmjenja. Še več bi nam lahko pa zalegla in koristila, če bi ji dobro gnojili.

Pri detelji se da dosedanji pridelek še v vsakem oziru dvigniti. Malokatera rastlina je tako hvaležna za gnojenje kakor je detelja. Tako nas uče izkušnje. Ne le da se da z gnojenjem košnja povečati, ampak da se tudi glede njene tečnosti izboljšati. Gnojena detelja je namreč bogatejša na beljakovinah in zato tudi bolj tečna. Znano je tudi, da nam umetna gnojila bolj učinkujejo na deteljiščih kakor na travnikih, tako da dobimo z deteljišč lahko najboljšo košnje. Ti večji in boljši pridelki dajejo po naših živinorejskih krajih deteljiščem in gnojenju deteljišč še prav poseben pomen. Pa še nekaj! Z gnojenjem lucerne vplivamo tudi na to, da nam kot večletna rastlina dlje časa trpi in da daje do zadnjega bolj bogate košnje.

Za molzno goved je posebno važno, da pridelujemo lucerno, ki daje izvrstno zeleno in suho klajo. Vobče se priporoča pa tudi domača ali črna detelja. Za zeleno krmjenje jo mešamo s travo, za suho pa s slamo.

Za gnojenje deteljišč se priporočajo po dosedanjih izkušnjah najbolj umetna gnojila in sicer fosforna in kalijeva. Za spomladno gnojenje vzemimo superfosfat in kalijevo sol, ki učinkujeta oba hitro. Za en mernik posetve (1/2 ha) je treba 30 kg superfosfata in 20 kg kalijeve soli. V tej sestavi se umetno gnojenje na deteljiščih še najbolj izplača.

Živinorejski in sadjarski odbor za radovljiški okraj

V Lescah na Gorenjskem se je vršila 3. t. m. plenarna seja okrajnega živinorejskega odbora za s. o. Radovljica. Na seji se je razpravljalo o tekočih vprašanjih in poslih odbora. Med drugim se je sklenilo, da izdela odbor za vsakega subvencioniranega plemenjaka, bodisi bika, mrjasca, ovna ali petelina, po dve zavezni pismi, od katerih hrani eno pismo odbor, a drugo si pridržijo rejec, da se zna ravnati po določilih zaveze. V zavezna pisma za odbore mrjasce se je na novo uvedla točka, katere rejcu predpisuje, da mora vse svoje svinjake razkužiti najmanj enkrat v letu z apnovim beležem tako, da temeljito pobeli stene in korita ter z beležem dobro polije tlak svinjaka. Na drugo, rubricirano stran zaveznega pisma mora rejec zapisovati skoke mrjasca ter zavezno pismo vrniti odboru, ko je mrjasec odslužil predpisano dobo. Nadalje je odbor sklenil, dati za naprej okrajne podpore licenciranim bikom po naslednjem predpisu: podpore dobe le biki z najmanj 24 enotami stroge ocene. Pri oceni 24 enot dobi bik za podporo osnovni, za vse enaki znesek, a za vsako višjo točko se mu prizna še posebna nagrada po 50 Din kot povišek.

Nagrada za te licencirane bika velja: 1.) za bika, starega od 18 do 24 mesecev, za eno leto naprej; 2.) za bika, starega od 24 do 30 mesecev, za pol leta v nazaj, a za pol leta v naprej; 3.) za bika, starega od 30 mesecev dalje, za 9 mesecev v nazaj, a za 3 mesece v naprej. Bikorejec, ki odproda bika pred potekom zaveze za nadaljnjo rejo, mora vrniti odboru v naprej izplačane nagrade za vsak mesec dvanajstinko od celotne nagrade. Čas nad polovico meseca (15 dni) se šteje za cel mesec. Bikorejci, ki držijo subvencioniranega bika nad zavezno dobo, vložijo

lahko pri okrajnem živinorejskem odboru prošnjo za nadaljnjo podporo.

Takoj po živinorejski seji se je vršila plenarna seja okrajnega sadjarskega odbora za srez Radovljica. Poleg razprav in sklepov v zadevah okrajne drevesnice v Mošnjah je ta odbor sklenil, prirediti — kakor lansko leto — tudi v letu 1926. več sadjarskih tečajev v dvodneven sadjarski tečaj v Bohinjski Bistrici (skupno s tamošnjo podružnico Kmetijske družbe), enodnevni tečaj pa v Ratečah pri Kranjski gori, Ribnem pri Bledu, Lešah in na Lancovem.

Ti tečaji se priredijo le, ako se obvezno prihlasi gotovo število obiskovalcev, na kar se merodajni gospodarski činitelji teh občin že sedaj opozarjajo.

Ker je zaradi dolgotrajnega razpravljanja nedostajalo časa, se je morala plenarna seja okrajnega živinorejskega odbora za s. o. Kranjska gora, določena na ta dan, odgoditi na poznejši čas.

Drž. ekonom Jos. Sustić.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Cene so zadnje dni zopet malo slabše. Na novosadski in somborski blagovni borzi se trgujejo: pšenica po 285 do 295 Din, rž po 170 do 180 Din, oves po 175 do 185 Din, ječmen za krmno po 130 do 135 Din, turščica, nova po 110 do 115 Din, moka «0» po 470 do 480 Din za 100 kg na debelo.

ŽIVINA. Tudi cene živini so nizke. Na zadnjem zagrebškem sejmu so se trgovali za kilogram žive teže: voli, prvovrstni 9 Din 50 p do 10 Din 50 p, drugovrstni 8 do 9 Din, tretjevrstni 7 do 7 Din 50 p, krave, prvovrstne 7 do 8 Din, drugovrstne 5 do 6 Din, tretjevrstne 3 do 4 Din, teleta 7 do 10 Din, svinje, hrvatske, mesne 12 do 13 Din, pitane 12 do 13 Din 50 p (zaklane 15 do 15 Din 50 p).

KRMA se je prodajala na zagrebškem sejmu: detelja in lucerna po 125 do 150 Din, otava po 130 do 150 Din, seno, prvovrstno po 100 do 125 dinarjev za 100 kg. Pri nas v Sloveniji so cene znatno nižje, ker je blago tudi večinoma slabše.

Kratke vesti

— **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo 17. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 798 Din 80 p do 802 Din 80 p, 100 italijanskih lir za 228 Din 77 p do 229 Din 97 p, 1 dolar za 56 Din 67 p do 56 Din 97 p, 100 češko-slovaških kron za 168 Din 18 p do 169 Din 18 p.

— **Za pletarsko šolo v Ptuj.** V Ptuj nameravajo ustanoviti pletarsko šolo za mesto in okraj. Ustanovitev pletarske šole je potrebna, ker bi se ubogi viničarji in delavci s tem, da se naučijo košarstva in pletenja, pridobili kruh in delo pozimi, ko nimajo drugega opravka in zaslužka.

— **Pokončevanje drevesnih škodljivcev v ptujskem okraju,** ki je najbolj na glasu zaradi do-brega in obilnega sadja, hoče uvesti okrajni zastop ter prijeti najprej na drevesih ob okrajnih cestah. Kupil je dve drevesni škropilnici in novo sredstvo za to svrhu. Istočasno se bo vršilo obrezovanje drevja ob cestah. Dobro bi bilo, da se pokončevanje drevesnih škodljivcev splošno uvede po vsem okraju in po vseh drevesnicah. Kogar zanima, kako se ima obrezovati sadno drevje in kako se z drevesnimi škropilnicami pokončujejo škodljivci, naj se udeleži tozadnjega tečaja. Okrajni zastop bo drevesne škropilnice tudi posojal sadjarjem. Priporoča pa, da si kupijo sadjarji drevesne škropilnice pri Kmetijski družbi v Ljubljani po zelo nizki ceni 200 Din.

Drži besedo.

Izak: Povej mi, ali Abraham drži besedo?

Mojzes: «Nikdar.»

Izak: «To pa je dobro, kajti včeraj mi je obljubil dve zaušnici.»

s Sokol v Laškem je na zadnjem občnem zboru, na katerem je bil za starostno izvoljen dr. Rož, sklenil, da si napravi v tekočem letu društveni prapor

DOMAČE NOVOSTI

* Vsem, ki so nam poslali razne leposlovne prispevke, ponovno sporočamo, da spričo ogromnega materiala ne moremo vsakomur osebno odgovarjati, kdaj bo njihov prispevek objavljen. Povesti je več sto in smo jih začeli kar zvrha objavljati, kakor že opazate v zadnjih številkah. Ker ne morejo biti vsi prvi, bodo pač morali biti nekateri drugi, tretji... in zadnji. Kogar prispevek je enkrat objavljen, se zanj tudi takoj izplača mala nagrada. Če je imel kdo že objavljen svoj prispevek in mogoče še ni dobil obljubljenega male nagrade, naj se takoj oglasi, da se mu pošlje denar. Kdo dobi za daljšo povest razpisano prvo nagrado, se bo določilo, čim bomo prečitali vse dopisane prispevke. Prosimo za potrpljenje.

* **Kako naročiš «Domovino»?** To ni težka stvar. Ako imaš položnico, vpišeš nanjo svoj naslov in znesek (30 Din za vse leto, 15 Din za pol leta) ter oddaš na pošti. Če nimaš položnice, napiši na navadno dopisnico na upravo «Domovine», Ljubljana, Prešernova ulica 54, besede: Naročam «Domovino» in prosim, da mi pošljete položnico, izpolnjeno za plačilo naročnine za vse leto (ali pol leta). Natančen naslov naročnika... Lahko se pa «Domovina» brez daljnjih stroškov naroči in obenem plača tako, da se na pošti zahteva za 25 par oblačil položnica in se nanjo zapiše št. 10.711, to je številka računa «Domovine» pri Poštni hranilnici, in seveda zraven še znesek za naročnino 30 ali 15 Din. Ako gre za novega naročnika, je dobro napisati odzgoraj na položnico tudi besedico «nov».

* **Zelene in rdeče dopisnice** še niso prišle nazaj izpolnjene z novimi naročniki. Nobena dopisnica naj se ne izgubi. Vsaka naj se nam vrne z imeni in naslovi novih naročnic in naročnikov.

* **Nj. Vel. kralj protektor Ljubljanskega velesejma.** Predsedstvo Ljubljanskega velesejma je prejelo obvestilo, da je Nj. Vel. kralj blagovolil prevzeti svoje visoko pokroviteljstvo tudi nad letošnjim vzorčnim velesejmom od 26. junija do 5. julija kakor tudi nad pokrajinsko razstavo od 1. do 12. septembra. To visoko odlikovanje je nov dokaz, kako se naš kralj zanima za razvoj našega narodnega gospodarstva.

* **Kraljeva nagrada Sokolom.** Jugoslovanski sokolski savez je priredil na Vidovdan minulega leta sokolske medzletne tekme iz vse države. Kralj, pod čigar pokroviteljstvom je jugoslovansko Sokolstvo, je podaril kot svojo nagrado Dušanov meč. Nagrada je bila določena za najboljšo skupino članov in so jo dobili Slovenci. Dušanov meč je bil že tedaj naročen, a je prišel šele pred tremi tedni v Beograd. Izdelan je izredno lepo, v slogu mečev iz Dušanove dobe. Na držalu je na eni strani napis «Aleksander I.», na drugi pa «Vidovdan 1925». Nožnica je okrašena z dragocenim kamenjem. Ta meč bo ob priliki vsakokratnih vsesokolskih tekem izročen skupini, ki si pribori prvenstvo v državi. Prvemu zmagovalcu, ljubljanskim Sokolom, bo to visoko odlikovanje izročeno že v najkrajšem času.

* **Določitev državnih in cerkvenih praznikov.** Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v naši državi so nanovo sprožile vprašanje določitve državnih in cerkvenih praznikov. Obrnile so se s posebno spomenico na ministra za socialno politiko ter zahtevale, da se glede praznikov izda naredba, veljavna za vso državo.

* **Ženstvo za «Domovino».** Sovražnice «Domovine» so samo tiste ženske, ki so nahujskane od klerikalnih agitatorjev in «Domovine» ne poznajo. One pa, ki so čitale naš list, kako pošteno piše, vsakomur povejo v obraz, da laže, če «Domovino» napada. Tiste žene in dekleta, ki redko berejo «Domovino», so obenem najboljše agitatorice zanje. Naj bi si vsaka naša bralka, ako še ni naročena, sama naročila «Domovino»; ako pa

jo že ima, naj jo priporoči vsem sosedam in prijateljicam, da jo takoj naroče.

* **Politična šola SDS v Celju za sreze Celje, Šmarje, Gornji grad in Slovenjgradec** se bo vršila dne 20., 21. in 22. t. m. Doslej je prijavljenih okrog 30 udeležencev, po večini samih kmečkih mož in mladeničev.

* **Davek na ročno delo,** ki ga je v vsej državi uvedla radikalno-radičevska vlada, je vzbudil mnogo odpora. Neobdavčeni dohodek 5000 Din, to je za 300 delovnih dni povprečno po Din 16-66 dnevne mezde, je pač prenizko postavljen. Davek znaša z vsemi dokladi 3-3 %, dokler ne bodo prišle občine s svojimi dokladi nadenjen. Mi bi v obrambo delavcev svetovali, da se delodajalci proti plačilnim pozivom pritožijo na tisti urad, ki jim je poslal poziv, nekako tako-le: «Ta plačilni poziv je nezakonit in ga odbijam. Zakon namreč samo vobče ustanavlja nov davek, ne predpiše pa prav ničesar, kako se predpisuje. Posebno ne pove ničesar, kakšen je postopek in ali je delodajalec dolžan, javiti delavce, jim kaj odtegovati. Tudi ni nikjer predpisov za kazni in izvršbo. Kar je v tem oziru izdala direkcija neposrednih davkov, ni ne zakon ne nič. Zato predlagam, naj se plačilni nalog razveljavi.»

* **Preganjanje naših koroških rojakov.** V Bistrici v Rožu se je mudil lani neki fant iz grebinske okolice. S prijateljem sta sedela v gostilni in pela slovenske pesmi. Prikazala sta se dva orožnika, nekoliko vinjena, in eden je potegnil sabljo in grozil z njo. Napravila sta ovadbo in slovenski fant je bil kaznovan z globo 10 šilingov ali dva dni zapora. Vložen je bil priziv, ki pa še do danes ni rešen. Orožnika sta trdila, da je fant kričal «živio» in da je jugoslovanski agitator.

* **Zlato poroko** sta obhajala v Metliki 8. t. m. g. Martin Volk in njegova soproga Marija. Zlatoporočencema kličemo: Še na mnoga leta!

* **Srebrno poroko** sta obhajala v nedeljo 7. t. m. naš ugledni somišljenik g. I. Borko, posestnik v Obrežu, in njegova žena v družbi svojih številnih sorodnikov in prijateljev. Pri tej priliki so se pomnili Mariborske dijaške kuhinje in je naba g. Ludovik Kušter, posestnik v Obrežu, zanje 100 Din. Darovalcem pristržna hvala, jubilanoma pa od srca želimo, da v zdravju in zadovoljstvu dočakata ne samo zlato, temveč tudi biserno poroko! Živela!

* **Naši obrtniki se gibljejo.** 21. t. m. bo občni zbor Zveze obrtnih združenj v Ljubljani, ki ima velike zasluge za obrtniški stan. Razpravljalo se bo med drugim o ustanovitvi obrtniške «Samopomoči», to je društva, ki bo dediču člana, ko umre, izplačalo tolikokrat po 5 Din, kolikor je ta dan bilo veljavnih članov društva. Po smrti takega člana morajo vsi člani doplačati po 5 Din. Bomo videli, kako se bo ta stvar obnesla. Sv. Jožefa praznik priporočajo, da bodi ta dan tudi obrtniški praznik. Vrše naj se na ta dan obrtniška zborovanja.

* **Zadružno gibanje med obrtniki.** Krepko je oživela Zadruga obrtnikov v Črnomlju. Strokovna organizacija koncesioniranih elektrotehnikov je imela 31. jan. občni zbor v Ljubljani. Ima že 75 članov. Posebno skrbí za izobrazbo naraščajo. Za vajeniško šolo ima sklad 3045 Din, za monter-ske tečaje 2800 Din. Tudi Slovensko obrtno društvo v Brežicah je zborovalo in je bil izvoljen za predsednika zopet g. Josip Holy. Le naprej, prijatelji obrtniki, kdor se strokovno ne organizira, ne napreduje!

* **Visoka starost.** Iz Braslovč v Savinjski dolini nam pišejo: Dne 9. t. m. je slavila gospa Marija Pauerjeva iz ugledne Janove rodbine v krogu svojih otrok, vnukin, vnukov in pravnukin 90letnico svojega rojstva. Jubilanтка se je v 17. letu svoje starosti poročila z g. Pauerjem iz Radgone in živela dolgo vrsto let z njim v sre-

nem zakonu. Njen soprog je že pred davnimi leti umrl. Gospa Pauerjeva, katere sin g. Josip Pauer je ugleden trgovec v Braslovčah, je še zdrava in krepka. Ob njeni 90letnici ji kličemo: Še na mnoga leta!

* **Ne hodite v Brazilijo!** Te dni se je vrnilo v Ernestinovo pri Osijeku deset kmetovalcev, ki so se bili lansko jesen izselili v Brazilijo, da najdejo tamkaj zaslužka. Namesto sreče so našli le pomanjkanje in so se napotili nazaj v domovino, kamor so prispeli bedni in bolni. Prej so imeli svoja posestva, sedaj pa so prišli praznih rok.

* **Smrtna kosa.** Na Vranskem je umrl te dni notar g. Franc Presečnik, ki je bil tamošnji župan, predsednik krajnega šolskega sveta, jurišni posvetovalac ter delaven član Vranske posojilnice. Zlasti se je tudi udeleževal v tamošnji krajevni organizaciji SDS, katere predsednik je bil. Pokojnik je bil ljubezniv družabnik, zvest prijatelj in blaga duša. Bodi priljubljenemu pokojniku ohranjen blag spomin!

* **Sejem v Boštanju ob Savi** se bo vršil jutri v soboto 20. t. m.

* **Stalna higijenska razstava na Ljubljanskem velesejmu** bo otvorjena še tekom meseca marca 1926.

* **Hinavei.** V zadnji številki «Domovine» smo med smešnicami objavili, kako skuša nekdo na neroden način pojasniti slepecu, kaj je larva. «Domoljub» pa zaradi tega hinavsko zavija oči in trdi, da se norčujemo iz slepcev. Hinavsko vprašanje: «Kaj smo res že tako daleč, da se bomo radovali nad nesrečo ubogih slepcev? Ali se res zopet bližajo Neronovi časi?» Uredništvo «Domoljuba» pa še pristavlja: «Kdaj je brezverec poznal krščanske usmiljenje?» — Mislimo, da si večje hinavščine in licemerstva ni mogoče misliti, kakor ju je s tem napadom na «Domovino» zakrivil škofov tednik. Mi to lopovščino samo ugotavljamo, da bodo naši čitatelji bolj temeljito spoznali klerikalno hinavščino.

* **Kočevarji tepejo naše učitelje v Beli Krajini.** (Protest belokranjskih sokolskih društev.) V času, ko preganjajo Grki naše brate Srbe, ki tiče pod težkim jarmom, ker se priznavajo za Srbe, in ko hoče nasilni Italijan z ognjem in mečem uničiti naše slovenske domove in odvzeti materinsko besedo ogromnemu, najbolj zavednemu delu našega naroda, smo v sedmem letu naše narodne svobode doživeli v Beli Krajini, da nam pretepajo Kočevarji naše učitelje, ker so zahtevali od njih spoštovanje državnega jezika. Zato protestirajo belokranjska sokolska društva v Črnomlju, Metliki, Gradacu, Semiču, Vinici in v Bojancih kot narodne organizacije proti temu nasilju Kočevarjev. Obenem izjavljamo, da bomo pazili z budnim očesom na vse one, ki bi skušali obljubljati Kočevarjem, da bo zopet vpostavljen nemški pouk v šolah slovenske Bele Krajine. Od sreske uprave v Črnomlju zahtevamo, da kaznuje krivce in s tem prepreči za bodočnost podobna protinarodna in predrzna početja v naši Beli Krajini. «V pesti sila, v srcu odločnost, v mislih domovina.» — Odbori belokranjskih sokolskih društev.

* **Zavodi za umobolne prenapolnjeni.** Ravnateljstvo državne bolnice v Ljubljani nam je sporočilo: Zaradi trajnega prenapolnjenja zavodov za umobolne se ponovno opozarja, da se morejo v opazovalnico sprejemati le najnujnejši, zavodne oskrbe absolutno potrebni bolniki.

* **Smrt v ljubljanskem gledališču.** Te dni se je v ljubljanskem opernem gledališču zgodila ob predstavi nesreča, ki podobno Ljubljana ne pomni. G. Josip Kregar, železniški nadsprednik, je hotel pravkar sesti na svoj galerijski sedež, ko ga je zadela srčna kap; sesedel se je na tla in bil takoj mrtev. Truplo je odpeljal mliški mož, ne da bi bilo občinstvo vedelo za žalostni dogodek. Pokojnik je trpel že dalje časa na srčni hibi.

* **Neprestane nesreče na Krasu.** Po Krasu se še vedno dobi mnogo celih projektilov in nesreče se dogajajo neprestano. Italijanska oblastva so bila že nešteto krat opozorjena, da je treba pokrajino očistiti in odstraniti nevarnost, a vse

zaman. Te dni je 15letni Frandolič iz Jamelj naletel na neki projektil, ki je eksplodiral in dečka težko ranil. Prenesli so ga v bolnico v Trzinu, kjer so mu odrezali desno roko.

* **Solar se ponesrečil.** Anton Kogola, 10letni sin kočarja iz Spodnje Hudinje pri Celju, se je vozil pri tamošnji opekarni z vagončkom. Pri tem je prišel pod kolesa, ki so ga težko poškodovala. Oddati so ga morali v celjsko javno bolnico.

* **Nesreča na gostovanju.** Pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah so imeli gostovanje, katerega se je udeležil tudi 28letni posestnikov sin Franc Gomzer. V proslavo veselega dogodka so seveda tudi streljali, kakor je v teh krajih običaj. Po nesreči je neki prežar oddal iz svojega samokresa strel baš v trenutku, ko je Gomzer stopil na cesto, da si malo ohladi razgredo glavo. Krogla ga je zadela v levo koleno in mu zdrobila kost. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico.

* **Samomor pred mrtvašnico.** Na starem pokopališču pri Sv. Krištofu tik pred mrtvašnico se je te dni ustrelil 22letni visokošolec Janko Pfeifer. Zadel se je v desno sence in kmalu umrl. Mladenec je bil v zadnjem času čudno zamišljen in je samomor izvršil gotovo v nekaki duševni zmedenosti.

* **Samomor zaljubljenega para.** V nekem zagrebškem hotelu so našli te dni mrtvo 20letno Slovenko Amalijo Brinovčevico in težko ranjenega Srba Zivojina Gariča iz Kruševca. Oba sta sklenila samomor, ker Garičeva mati ni marala, da bi njen sin poročil katoličanko. Izvršila sta samomor z bodalom, ki ga je Garič porinil najprej mladenki v prsi, potem pa še sebi.

* **Obesil se je.** V Jaršah ob kamniški železnici se je obesil v svojem hlevu tamkajšnji posestnik Miha Dimnik. Že dalje časa je pokazoval veliko potrnost in tožil, da ga boli glava. Samomor je izvršil najbrž v hipni zmedenosti.

* **K skrivnostnemu napadu na kočevski vlak.** Varnostna oblastva še niso izsledila roparja, ki je izvršil napad na ambulančnega poduradnika Ivana Kalana v kočevskem vlaku med Grosupljem in Predoljmi. Preiskava se vrši tudi proti Kalanu samemu, ki se nahaja v preiskovalnem zaporu, da se ugotovi, ali ni mogoče sam v kakšni zvezi z ropom. Dokazov proti ni.

* **Samomor.** Pišejo nam: Obesil se je v nedeljo 31. januarja 23letni Miha Penič, hlapec pri Romihu v Mestnjem pri Pristavi. Pokojnik je bil doma iz Sv. Štefana. Usmrtil se je prav na istem mestu kakor pred tremi meseci gospodar Leopold Romih. Fant se je baje napil in v takem stanju izvršil samomor.

* **Nesreča v Hrastniku.** V hrastniškem rudniku se je pri razstreljevanju ponesrečil Ivan Pevec. Močno poškodovanega na glavi in rokah so prepeljali v ljubljansko bolnico. Nesrečnik je baje v nevarnosti, da izgubi še vid.

* **Samomor na Polzeli.** Na Polzeli se je te dni ustrelil do smrti pekovski mojster Jurij Katz. Vzrok so bile baje finančne težkoče in neozdravljiva bolezen.

* **Smrtna nesreča v Hrastniku.** Rudarjeva žena Amalija Bajdova, ki je bila v blagoslovljenem stanju, je pri pranju perila tako nesrečno stopila na desko brvi preko kanala pod kolonijo, da je padla po bregu. Odpeljali so jo v bolnico in operirali. Vendar ni nič pomagalo. Nesrečnica je umrla, zapustivši moža in štiri nepreskrbljene otroke. Bodi ji blag spomin!

* **Umor in samomor.** Te dni je v Sv. Trojici pri Domžalah umrla nenadne smrti Marija Premkova. Ljudstvo je začelo takoj sumiti, da jo je zastrupil njen mož Andrej Premk, ki je bil mnogo mlajši od nje. Dejstvo je namreč, da se je usodnega dne Premkova po zaužitju čaja začela zvižati, padla v nezavest in drugega dne umrla. Po pogrebu je možak nekam izginil in ko so ga orožniki iskali, so ga našli nezvestnega v gozdu pod Sv. Trojico. Premk je še istega dne umrl. Sumi se, da je iz strahu pred zaporom izvršil samomor.

* **Umor pred davnimi leti.** Na Veterniku pri Kozjeku so pred 18 leti našli v sobi obešeno 65letno preužitkarico Marijo Meritovo. Takrat

so mislili, da je izvršila samomor. Sedaj po tolikem času pa je žena posestnika Franca Jevšnika izpovedala pred sodiščem, da je Meritovo obesil njen mož, ki da je storil to zaradi tega, da bi bil rešen dajatve preužitka Meritovi. Jevšnika so zaprli, da ugotovijo, koliko je resnice na obtožbi.

* **Z nožem ga je.** Iz Pristave na Štajerskem nam pišejo: V gostilni našega župana Konrada Straška so se pri igri sprli. V jezi je prijel Karel Otorepec za stol in začel udrihati proti Jakobu Šketu. Slednji je vzel nož in začel z njim obdelavati Otorepeca, ki je dobil sedem vbojiljav. Eden teh bi bil smrten, ako bi Otorepec slučajno ne imel na levi strani usnjene denarnice, v katero se je nož zaril. Poklicati so morali zdravnika iz Podčetrčka, da mu je zalepil rane. Če se kaj takega zgodi pri fantih, končno ni tako čudno, a zakonski možje, in še občinski odborniki (od SLS) po vrhu bi pa že morali paziti nase.

* **Vlom.** V Limbušu so neznani storilci vlomili v trgovino g. Rudolfa Hercoga ter mu odnesli raznega blaga in nekaj gotovine.

* **Dve ptičici.** Pred nekaj dnevi sta bili v enem izmed ljubljanskih hotelov aretirani v družbi kavalirjev Marija O. iz Radeč in Marija Z. iz Št. Jurja ob Taboru, obe znani lahkoživki, ki se nočeta lotiti poštenega posla. Obe lahkokrčki sta prav lepo oblečeni in pravita, da jima kupujejo oblekice prijatelji, katerih jima nikoli ne zmanjka. Ker sta spolno bolni, sta bili oddani v bolnico. Po ozdravljenju pa bosta deležni še nekaj dni kajbice zaradi vlačugarstva.

* **Brez usmiljenja.** Vokavšek Miha, hlapec iz Štepanje vasi, je vozil z dvovprežnim, težko naloženim vozom po Masarykovi cesti v Ljubljani. Uboga konja sta se mučila na vse pretege, da se je voz premikal naprej, slednjič pa jima je le zmanjkalo moči in voz je obtičal. Vokavšek je pričel nato ubogi živinčeti obdelavati z bičevnikom kakor za stavo in ju bil tako neusmiljeno, da so pričeli protestirati proti njegovemu početju mimoidoči. To je Vokavška še bolj razjezilo in je še trdovratneje bil po konjih. Slednjič je moral ustaviti njegovo divjanje stražnik, ki je zahteval od siroveža ime in prijavil njegovo početje oblastvu.

* **Pretkan slepar.** Kmetovalec Jurij Horvat iz Žužemberka je prišel te dni v Zagreb, da preskrbi za svojo hčerko potni list za Ameriko. Ko se je napotil v ameriški konzulat, mu je v veži prišel naproti človek, ki se mu je predstavil kot nameščenec konzulata ter rekel, da konzula še ni v pisarni, a da bo že uredil zadevo glede potnega lista, nakar mu je seljak izročil potrebne dokumente ter pristojbino v znesku 10 dolarjev. Ko je prevzel listine in denar, je «nameščenec» izginil v veži in se ni več vrnil. Horvat je zadevo prijavil policiji.

* **Žepno uro si je privoščil.** Kurjač državnih železnic Karel Rolan se je pripeljal te dni z mariborskim vlakom v Ljubljano in je prenočeval v skupni spalnici kurilnice. Utrujen je kmalu zaspal. Utrujenost Rolana pa je izrabil tat, ki se je polastil njegove 300 Din vredne srebrne ure.

* **Ne diši mu v kajbici.** Iz zapora novomeškega sodišča je pobegnil 30letni Andrej Trpinec z Bleda, po poklicu pekovski pomočnik.

* **Mladi postopači.** Te dni zvečer je opazil gostilničarčin sin Jakob Novak v Mostah pri Ljubljani na domačem hlevu sumljivo svetlikanje. V prepričanju, da prenočujejo v senu nepoklicani gostje, je šel klicat stražnika. Ta je res našel v senu štiri mlade potepine, ki so svetili z vžigalicami in kadili cigarete. Čim so prenočevalci opazili stražnika, so skušali pobegniti, kar pa se je posrečilo samo 19letnemu Francetu Zagarju, ostale tri, Alojzija in Franceta Ferčnika ter Antona Lampreta pa je stražnik odvedel v policijski zapor.

* **Premeten slepar.** V Urbančevu trgovino na Sv. Petra cesti v Ljubljani je prišel te dni neznan mladenič, ki se je predstavil za Josipa Laha, uslužbenca trgovca Olupa na Starem trgu, in zahteval za svojega gospodarja 60 m podloge za obleke in 40 m vojaškega platna. Ker je prodajalec fantu zaupal, mu je zahtevano takoj izročil,

dasiravno proti poznejšemu plačilu. Ko pa je prišel v soboto Urbančev uslužbenec k Olupu po denar, je tamkaj izvedel, da blago sploh ni bilo nikdar naročeno. Premetenec je napravil kupčijo na lastno pest in blago bržkone prodal. Lah je že decembra pobegnil od svojega mojstra krojača Ivana Remžgarja iz Most in se odtlej klatil okrog brez vsakega posla in brez stalnega bivališča.

* **Rop na Bregu pri Ptuj.** Te dni ponoči so vdrli neznani tatovi v trafiklo na Bregu in odnesli vso zalogo. Trafikantinja je baš dan poprej preljala tobak od glavne zaloge. Skušali so vlomiti tudi v Pintaričevo mesnico. Bili pa so očitno prepojeni, ker vloma niso do konca izvršili.

* **Slepar.** Po Dolenjskem se klati okrog 25leten možki, ki se izdaja za trgovca s prašiči Janka Popoviča iz Ljubljane. Neznane je izvalil že več ljudem večje in manjše vsote denarja. Pred nekaj dnevi se je ustavil tudi v gostilni Ignacija Bartola v Ribnici, kateremu je odnesel 400 Din posojila, poleg tega pa ga je oškodoval še za 1044 Din stroškov. Neznani slepar je lepo oblečen, srednje postave, podolgastega obritega obraza.

PROSVETA

Anton Melik: Od Ohrida in Bitolje. Ljubljana 1926. Založilo «Jutro». Cena 16 Din. V naši potopisni literaturi imamo malo knjig, ki bi bile tako zanimive kot je popis Melikovega popotovanja po Južni Srbiji. Plastično in živo nam ne riše samo pokrajine, vasi in mest, marveč tudi ljudi, njihovo borno in preprosto življenje, njihove šege in običaje. Skoplje, Ohrid, Sv. Naum, Bitolj, Prilep, pa romantična vožnja po zasilni ozkotirni železnici ali v vojaškem kamijonu med temi kraji so opisani tako prikupno, da knjižice, ki je okrašena z 12 slikami, ne odložimo prej, dokler je nismo do konca prečitali.

Pastirski tečaj na Jesenicah

Planinski odbor za srez Radovljica bo priredil v soboto 6. marca na Jesenicah v hotelu Paar (nasproti kolodvoru) enodneven pastirski tečaj. Vsakemu pastirju iz političnega okraja Radovljica, ki se bo udeležil tečaja in se bo izkazal z izkaznico od županstva, bo izplačal odbor dnevnic v znesku 40 Din in mu povrnil železniške stroške. Po dovršenem tečaju bo razdeljeval odbor posebne nagrade zaslužnim pastirjem, katerih imena so bila razglašena lanske jeseni v «Kmetovalcu» in vseh ljubljanskih tednikih. Teh nagrad se bo razdelilo za sodni okraj Radovljica 17 v skupnem znesku 1826 Din, a za sodni okraj Kranjska gora štiri nagrade v skupnem znesku 950 Din. Pastirjem, ki bodo dobili te posebne nagrade, se dnevnic in potni stroški ne bodo izplačali. Vsi prizadeti pastirji se opozarjajo, da se tečaja za gotovo udeležijo, ker so nagrade znatne (po 50 do 250 Din na osebo).

Poudarja se, da se bo na tečaju podalo navzočim pastirjem poleg splošnega planšarskega pouka navodilo, kaka dela naj opravlja priden pastir na planini, ako naj pride v poštev za posebne nagrade, katere bo podeljeval planinski odbor letos jeseni onim pastirjem, ki se bodo z temi deli posebno odlikovali.

Med tečajem se bo vršila tudi seja planinskega odbora, h kateri se vabijo vsi člani-odborniki.

Program pastirskega tečaja je nastopen: Ob 9. uri dopoldne otvoritev tečaja (agrarni komisar dr. Fran Spiller-Muys); od 9.30 do 10.30 o prvi pomoči pri oboleni živini na paši in o ravnanju s pašno živino na planini (predava okr. živinozdravnik Zarnik); od 10.30 do 11.30 o mlekarstvu na planini (predava drž. mlekarski instruktor A. Pevc); od 12.30 do 14.30 o zboljševalnih delih na planini (predava okr. ekonom J. Sustić); od 14.30 do 16.30: 1.) razdelitev posebnih nagrad pastirjem, 2.) razdelitev dnevnic in železniških stroškov; ob 16.30 zaključitev tečaja.

Kako je kmet Boštjan pokopal koštruna

Kmet Boštjan je imel dobro in delavno ženo Lenko, ki je imela svojo slabo lastnost, namreč pregibčen jezik. Boštjan se križem pogledati ni smel, da ne bi za to zvedela vsa vas. Lenka je šla takoj po kakem hišnem dogodku k svoji sosedki Katri, ki so jo daleč naokrog imenovali »vaško brzojavko«, ter ji je vsako stvar natanko razložila in potem je zvedela dogodbe v par urah vsa vas in še devet vasi okoli.

Na tak način se je pripetila Boštjanu prav čudna in smešna dogodba.

Boštjan je imel v hlevu poleg govedine še več ovac in enega koštruna. Ta koštrun mu je nevarno zbolel. Nekega dne je prišel Boštjan jako pozno ponoči domov. Bil je malo vinjen, pa vendar na svojo navado ni pozabil. Šel je namreč vselej, kadar je prišel ponoči domov, pogledat v hlev k živini. Tudi tokrat je storil to.

Bilo je vse v najlepšem redu, samo ubogi koštrun se je baš boril s smrtjo. Premetaval se je sem ter tja tako, da se je Boštjanu v srce zasimlil. Vzel je neko toporišče ter udaril koštruna tako močno po glavi, da je takoj obležal in poginil. Potem je vzel koštruna ter ga resel za svinjski pašnik, kjer ga je za plotom pokopal.

Po tem pogrebu je stopil v hišo in hodil po sobi, ne da bi spregovoril besedico.

Zeni se je to zdelo prav čudno. Začelo jo je skrbeti, kaj je možu, ker je drugače ob sličnih prilikah vselej razlagal, kaj se mu je zgodilo na potu. Začela ga je izpraševati, a mož je molčal. Ker pa žena le ni odnehala, je mož vendarle začel z žalostnimi besedami:

«Oh, ljuba žena, rad bi ti povedal svojo nočejšnjo zgodbo, pa se bojim, da me boš izdala.»

«Ljubi moj mož,» mu je odgovorila žena, «da bi te jaz, tvoja žena, izdala, tega si vendar ne misli!»

«No,» je nadaljeval Boštjan, «če mi zajamčiš, da boš molčala kakor grob, ti bom povedal vse.»

Zena mu je po teh besedah podala roko in mu obljubila, da iz njenih ust ne bo prišla niti besedica o tem, kar misli mož povedati.

Mož ji je torej začel pripovedovati: «Veš, ko sem baš šel ob plotu našega svinjskega pašnika, me je nekdo napadel in me začel suvati ter grozno psovati. Pograbil sem v jezi močen kol ter udaril z njim napadalca tako močno po glavi, da je revež takoj padel in pri priči izdihnil. Potem sem ga pokopal ravno na mestu, kjer je obležal. Pa rečem ti, draga Lenka, če ti to komu poveš, me bodo še na vislice potegnili, gotovo pa bi me zaprli na več let!»

«Ljubi Jezus,» je vzkliknila žena in sklenila roke, «kaj misliš, da bi šla kaj takega razlagat po sveto ter spravljat svojega moža ter celo našo rodbino v nesrečo.» Mož ji je še enkrat zabíkal molčečnost, nakar sta se podala oba k počitku. Mož je takoj mirno zaspal, žena pa vso noč ni zatisnila očesa. Neprestano je ugibala, koga je ubil mož. Drugi dan je seveda takoj vprašala moža, ali je spoznal ubitega napadalca. Mož ji je odvrnil da ne in jo ponovno spomnil na molčečnost.

Ko je mož odšel po opravkih, se je začela Lenka jokati. Šla je v kuhinjo kuhat zajtrk in ker ni mogla najti žveplenk, da bi zakurila, se je podala s polomljenim loncem k sosedki Katri po ogenj.

Katra je že dolgo kurila. Lenka je prišla v kuhinjo in si venomer brisala solze.

«Dobro jutro!» je pozdravila Lenka sosedo.

«Bog daj!» ji je odvrnila sosedka, «ljubi Bog, kakšna pa si!»

«Za pet Kriščeveh ran, ko bi ti smela povedati!»

«Zakaj pa ne? Kdo ti vendar prepoveduje? Ali veš tako novico, da je še meni, svoji najboljši prijateljici, ne smeš zaupati?»

«Če ne smem, pa ne smem. Ah, uboga jaz in ubogi moj mož! Če bi se to izvedelo, kar se je sinoči zgodilo, bi bilo grozno.»

«Lenka, ali se spominjaš, da bi jaz še kedaj o tebi kaj izpovedala? Mislim, da še nikdar ničesar. In tudi zdaj ne bom! Le brž mi povej. To, kar mi boš tukaj povedala, bo tukaj v tej kuhinji ostalo!»

«Ne vem, če boš mogla molčati,» se je obotavljala Lenka, «ne zaupam ti!»

«Življenje in dušo ti stavim, da bom molčala,» odgovarja Katra in venomer sili Lenko, naj ji pove.

«Če je tako, pa zapriva kuhinjska vrata, da naju ne bo nikdo slišal, in potem ti bom povedala, kaj je storil sinoči moj mož. Veš, Katra, bilo je takole: Moj mož je prišel proti polnoči domov. Na potu pri svinjskem pašniku ga je srečal nekdo, pa ga ni poznal. Ta ga je začel suvati, pa še po vrhu psovati in zmerjati. Boštjan je v svoji jezi pograbil kol in udaril napadalca po glavi tako močno, da ga je s prvim udarcem smrtno zadel. Kaj je hotel drugega kakor pokopati ga. Prosim te torej še enkrat: Molči!»

«Kaj si vendar misliš, da bi kaj takega šla komu razlagat in spravljat celo vašo družino v nesrečo!»

Katra je šla potem k drugi sosedki po sol, druga sosedka k tretji po kavo, in tako naprej. Vsaka je povedala drugi ta strahovit dogodek in vsaka je obljubila, da bo obdržala tajnost zase.

Črez eno uro potem je vedela vsa vas. Zvedel je tudi župan, ki je imel do Boštjana neko skrivno sovraštvo, in je komaj čakal, da bi ga mogel kje oerniti, bodisi pri gosposki ali pa kje drugod. «Baš prav!» je rekel župan sam pri sebi in šel naznanit Boštjana na sodišču.

Boštjan je dobro vedel, da ga bo žena izdala, vendar si ni mislil, da se bo šala razvila tako daleč, da bi se celo mestna gospoda pripeljala k njemu na preiskavo.

Šlo je proti poldnevu, ko je zagledal Boštjan dva orožnika, ki sta šla proti njegovi hiši. Na prvi hip mu je padlo na misel, da gresta mogoče po njega radi umora. Ni se motil. Orožnika, ko sta ga zagledala, sta ga takoj vzela pod svoje varstvo. Boštjan se je nekaj časa izgovarjal, da ne ve, kdaj bi koga umoril, pa ni nič pomagalo. Orožnika sta zvezanega vedla k županu in tam so potem čakali mestne komisije, ki se je kmalu potem pripeljala v kočiji: sodnik, zdravnik in eden pisar.

Vsi skupaj so se potem podali na kraj, kjer naj bi bil Boštjan pokopal ubogega človeka. Ljudje so vreli od vseh strani kakor v cerkev. Vse, staro in mlado, malo in veliko, je hotelo videti, koga je Boštjan ubil.

Boštjanova žena Lenka je od groze skoro izgubila zavest. Vrgla se je sodniku pred noge in ga prosila za svojega moža.

Boštjan, ki je bil uklenjen, je vedno gledal svojo ženo in ji očital, kaj je storila in zakaj ga je izdala...

Vse je bilo željno videti, koga bosta najeta kopača izkopala iz groba. Naenkrat so se prikazale dolge, tanke in kosmate noge, potem pa še ostalo koštrunovo telo. Kopača sta zagrabila koštruna za noge ter ga vrgla pred gledalce.

Ves prejšnji strah, ki ga imajo ljudje pred mrliči, se je zdaj spremenil v velikanski smeh. Le sodnik in župan se nista smejala. Orožnika sta morala takoj razvezati Boštjana in mu dati prostost, kopača pa sta morala na sodnikov ukaz koštruna zopet zakopati.

Mestni gospodje so potem prav naglo izginili in se odpeljali.

S tem je zgodba končana. Govora o tej zgodbi je bilo še potem zelo mnogo. Boštjanova žena Lenka se je po tem dogodku popolnoma poboljšala. Tudi sosedka Katra je spričo take sramote pretrgala več svojih »brzojavnih žic«. Rekla je sama nekoč v neki družbi, da laže zaveže en sam jezik kakor pozneje tisoč.

Matija Belec.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

POPOTNIKOV DOŽIVLJAJ.

Virštanj-Grobelno, februarja.

Nedavno sem se pripeljal iz Maribora na Grobelno; mislil sem se takoj z drugim vlakom dalje odpeljati na Mestinje ali vlaka še ni bilo in moral sem čakati.

Na zadovoljnost sem opazil neznano gospodično, ki je še bolj nestrpno čakala na vlak.

«Oprostite, gospod, ali bomo še dolgo čakali?» me je nenadoma vprašala.

«Takoj se grem informirat ... Gospica, imamo še dve uri časa.»

«Hvala! Do tega časa sem že na polovico pota; najbolje bo, da pojdem peš. Kam ste vi namenjeni?»

«Jaz grem proti Podčetrtku.»

«Tudi jaz grem v isto smer.»

In končno sva se domenila, da greva peš. Govorila sva o vsakovrstnih stvareh in končno sva zašla na politično polje.

«Vidite, gospod, pri nas imajo kmetje večinoma »Domovino«; vso svojo nado stavijo v to stranko. Zamenjali so »Kmetijski list«, zlasti pa »Slovenskega Gospodarja« za »Jutro« in »Domovino«. Oni sanjajo sedaj o nebesih, a Pucija pošilja v pekel. In jaz se jim smejim.»

«Gospodična ... se jim smejite? Vi mislite, da se smejite njim, ki so se vendar enkrat prebudili iz dolgega spanja. Motite se, smejite se le sebi ... Vsaka trezno misleča oseba mora uvideti, da je SDS najboljša: ona zahteva enakopravnost in ...»

«Da, gospod, prav imate. V naši fari si tolmačijo kmetje takole: SDS je stranka, ki hoče, da bodo davki v vsej državi enaki. Ako zmaga ta stranka, bodo davki manjši. Radiča in Pucija sedaj vsi zapuščajo, a o Korošcu niti slišati nečje. Ogorčeni so grozno, ker so pričakovali znižanja davkov, a namesto tega bodo davki le povišani, ker novi proračun znaša več kakor dosedanj. Tu in tam se godijo družinske žalostigre: Otrok pride prepozno v šolo, pa ga vprašam, zakaj ga tako dolgo ni bilo. Otrok mi odgovori: »Ata so mamó tukil, ker so mama ateku rekli, da ne smejo radi imeti »Domovino«, da je greh.« — Vprašam drugega, zakaj je izostal, pa mi pravi: »Mame ni bilo doma, so šli od ateka proč, ker berejo vragove cajtenge; so rekli gospod župnik mami, da bojo prišli v peko, če bojo ate tote cajtunge brali.« — Vidite, take in enake reči se godijo okoli mene pri neizkušenih ljudeh. Če so možje naprednjaki, se pa plašijo njihove žene s peklom.»

«Čudim se, gospica, zakaj ne priskočite na pomoč tem siromakom. Poznam, gospica, vašo tovarišico, ki je znala pomagati bednemu ljudstvu. Ona ni rok držala križem. — Nevednega ljudstva je še mnogo — posebno po hribovskih vaseh. Bil sem pred kratkim v Bukovju. Ker je bilo ponoči, vstopim v gostilno, kjer dobim prenočišče. V gostilni je bilo mnogo kmetov, večinoma radičevcev. Pogovarjali so se o Radičevem »štedenju«. Jaz sem jih poslušal dolgo časa ter le tu in tam kaj vprašal. No, končno sem se oprijel dela: začel sem jim prikazovati Radičevo »štedenje«, katero nam bo prineslo še večje davke. Obrazložil sem jim novi proračun in pa program SDS. Kmetje so bili kar iz sebe: začeli so godrnjati. Gostilničarka, ki je župnikova pristašinja, je kar izginila iz sobe. Končno so me prosili, da bi posredoval, naj se priredi v fari Bukovje shod, ker hočejo vsi pristopiti v našo stranko. Vsi so bili veseli, le gostilničarka seveda ne. Vidite, gospica, enakih krajev je pri nas, v Sloveniji, še mnogo. Tja še ni prisijalo solnce, tam je še tema, zato ljudje spijo. Tudi pri nas ni bilo mnogo bolje. Kaj smo storili? Začeli smo uprizarjati igre pod nadzorstvom učiteljice gdč. D. in g. Jakoba Boyhe. V začetku smo imeli mnogo nasprotnikov — licemerjev SLS. Delali so nam vsakovrstne ovire, še celo pisarili so na velikega župana pritožbe. Toda:

ZANIMIVOSTI

Kdor drugim jamo koplje, pade sam v njo! Naše delo je rodilo sad. Kmetje so se začeli buditi in vstajati. Po našem vzgledu se je prebudil tudi trg Podčetrtek ter ustanovil dramsko in pevsko društvo »Sotla«. Vsa čast! Vidite, gospica, najraj smo vstali v naši mali vasi Sela-Virštanj ter začeli z igrami buditi kmete. Za nami je prišel Podčetrtek in daj Bog, da bi se vsa Slovenija zbudila. Samo začeti je treba in se neupogljivo oprijeti dela, pa pojde; treba je pa tudi požrtvovalnosti. Gospod J. Bovha ima mnogo izdatkov za prirejanje iger, a ves pri igri pridobljeni denar je šel za uboge šolarje.»

»Najprisrčnejša hvala za nasvet,« mi je odgovorila gospodična, »hočem delati po vašem nasvetu in upam, da še ni prepozno. Prosim vas pa, da me povabite na prvo igro, katero boste uprizorili v Virštanju, da bom imela čast spoznati učiteljico gđc. D. in pa požrtvovalnega g. J. Bovha. Recite mu, vas prosim, v mojem imenu, naj le še dalje gre neupogljivo svojo pot. Naj ga ne ovirajo zapreke, saj dela za blagor siromakov, ki jih je treba izvleči izpod klerikalnega in radičevskega političnega jarma. Na svidenje!«

»Da, gospica, kdor spi, naj se zbudi! Na svidenje!«
Rodoljub.

STARA ZGODBA IN ZABAVLJANJE PROTI OROŽNIKOM.

Kleče, sredi februarja.

Najprej naj vam povem naslednjo zgodbo, ki kroži med tukajšnjim ljudstvom:

Smleški gozdovi, ki se razprostirajo ob Savi na dolgo in široko, so bili nekaj pod imenom »smleška gmajna« na glasu zaradi roparskih napadov. V teh goščavah so imeli roparji svoja zavetišča. Plenili so in ropali, kar so dosegli. V hudi zimi so ogrevali svoje premrzle ude po samotnih kočah. Kdor jim je šel na roko, ta je prav dobro izhajal pri njih, kajti zalagali so ga z živcem in denarjem. Gorje pa onemu, ki jih je izdal.

Potniki in vozniki, ki so hodili in vozili skozi te gozdove, niso bili nikdar varni pred njimi.

Tako se je neke noči približala nekemu vozniku iz P., ki se je vračal proti domu, neznana ženska, krepke postave ter ga prosila, da bi se smela peljati, češ, da se je utrudila od hoje. Voznik, nič hudega sluteč, ji je ustregel. Ženska je sedla na voz, in postavila pred sebe košaro, pokrito z belim prtjem, v katero je imela ves čas vožnje uprte svoje oči. Voznik jo je izpraševal o tem in onem in ona je odgovarjala v nekem tujem narečju, katerega voznik ni dobro razumel. Njen glas je bil popolnoma moški in tudi poteze obraza so bile podobne moškimi, v kolikor se je dalo ponoči ugotoviti.

Zaradi tega se je začela v vozniku vzbujati misel, da bo to ženšče samo preoblečen možak. Mrzel pot mu je stopil po životu in začel je razmišljati, kako bi se ga po najkrajšem potu iznebil. Treba je bilo na mah se odločiti. Da bi ga pahnili od sebe, za to ni imel poguma. Zdajci se je spomnil na nekaj. Stresel je glavo in klobuk mu je odpadel ter obležal nekaj korakov za vozom. Urno je ustavil konje in prosil tujca, naj ga mu gre pobrat, češ, da ne zaupa konj nikomur. Tujec, ne misleč na voznikove nakane, je šel brez ugovora pobrat klobuk, med tem pa je voznik izrabil priliko, udaril po konjih in ubežal.

Za voznikovim hrbtom so baje padali streli iz gošče, a ga niso dosegli. Pustil je klobuk, a odpeljal je košaro, v kateri se je našel med drugim dolg kuhinjski nož in nekaj denarja.

V naslednjem se hočem dotakniti zelo običajnega zabavljanja nad orožništvom, kar je menda baš primerno po tej roparski zgodbi.

Med našim ljudstvom je še mnogo zabavljačev, ki udrihajo zdaj po tem zdaj po onem stanu, zlasti pa po orožnikih. Kadar pridejo orožniki v vas, se taki zabavljači že radovedno povprašujejo: »Ali že zopet koga iščejo?« Na videz so jim sicer prijazni, v srcu pa gojijo neko mržnjo do njih, češ, kaj nam jih je treba.

Seveda, onih ne bodo božali po licu, ki so storili kakšno zlo ali prestop, če se niso držali cestnega reda itd. Krivdo naj oni pripišejo samim sebi. Kdor je pameten, mora priznati, da so nam orožniki neobhodno potrebni, ker oni varujejo naše osebe in našo lastnino.

Vsakdo, ki pozna zgodovino ali je čul kakšne zgodbe iz minulih časov, dobro ve, kako se je kradlo, ropalo, požigalo in ubijalo takrat, ko še ni bilo orožništva.

Ali si želite starih časov nazaj?

Ne zabavljajte proti možem, vrednim vsega spoštovanja in časti. Nemški orožnik vživa pri svojem narodu ugled in spoštovanje, ker se nemško ljudstvo mnogo bolj zaveda važnosti tega stanu, kakor je to opažati pri nas. — č e.

Ugodna cena

Potrt in skesan je pokleknil Parkljež, bajtar na Osatju, nekega jutra v spovednico, da odloži butaro grehov, ki ga je neprijetno tiščala.

»Ali se zavedate kake večje hudobije?« se je glasilo spovednikovo vprašanje.

Mož je začel odlagati najprej manjša polena, da se polagoma navadi sramote, ki se mu je rdečila na obrazu. Končno pa je obstal — prišel je do greha, pri katerem mu je odpovedala beseda.

»No, le naprej, le naprej!« ga je bodril duhovnik.

Parkljež se je odkašljaj in pljunil na tla, nakar je pričel svojo obtožbo: »Lačen sem bil — kajpada — ter se mi je zahotelo svinjske pečenke. Kupiti je ne morem in zastojni je tudi ne dobim — pa sem si mislil: bogatin Polhar ima poln svinjak prašičev, otrok pa nima, za katere bi moral skrbeti. Oglasil sem se — kajpada — neke jasne noči v njegovem hlevu in pridružila se mi je najlepša svinja, s katero sva se tako sprijateljila, da je dala zame življenje. To je drugi večer storila tudi njena ljubeča sestra in zdaj sem za eno leto preskrbljen.

»Kradel si!« je vzdihnil župnik. »Čemu olepšavaš svoj greh z izmišljenim pripovedovanjem? Rekel bi bil naravnost: Kradel sem in prosim svete odveze.»

»Ne vem, če jo bom dobil...« je dvomil narahlo grešnik.

»Res je kočljiva in težka stvar. Odpustiti se že da, odpustiti, ampak škodo morate tudi povrniti in to je večkrat neprijetno.»

»Tega ne storim za vse na svetu! Ali bi ne bilo sramotno, če bi jaz — kajpada — navidezni poštenjak stopil nekega dneva k sosedu ter mu rekel: »Ti, Jaka, takole je bilo in zdaj bom poravnal!«

»Povrniti boste morali. Ne pomaga nobeno mazilo!«

»Nikoli, gospod župnik! Spremenite mi pokoro v katerokoli drugo obliko; do pičice jo bom opravil. Samo tega mi — kajpada — ne nalagajte, česar ne morem izvršiti.»

»Ničesar ne morem predruščiti. Krivica je velika in zahteva povračila.

»Veste kaj, gospod župnik? Nečesa sem se domislil.»

»No, in...«

»Nekaj denarja bom podaril za cerkev v ta namen. Povejte, koliko bi zahtevali?«

»Dobro,« je dejal duhovnik. »Našli ste izhod iz zadeve, ki ga izjemno dopuščam. Plačali boste za oba prašiča dvakrat po sto dinarjev. Denar bom obrnil za cerkvene potrebe. Ali ga imate pri sebi?«

»Nimam, a do jutri ga bom prinesel.« Parkljež se je priklonil in odšel.

»Točno, kakor je napovedal, se je vrnil drugi dan v župnišče in položil pred župnika trikrat po sto dinarjev.

»Dogovorila sva se za dve sto dinarjev!« se je začudil duhovnik. »Ali ste že pozabili?«

»Nisem, nisem,« se je namuznil bajtar. Zaradi ugodne cene pa sem se sinoči — kajpada — zopet oglasil v Polharjevem svinjaku, za kar vam dolgujem trikrat po sto dinarjev. Po takih cenah pa že lahko kupujem — sem si mislil — samo da imam mirno vest.

× Velik potres na dnu Bodenskega jezera. Prošli teden je nastalo v okolici Bodenskega jezera v zgodnjih jutranjih urah najprej močno podzemsko bobnenje, nakar je sledilo več sunkov. Bilo je, kakor bi streljali topovi. Bobnenje je bilo tako močno in se je tako odražalo na površini zemlje v okolici, da so se v hišah odpirala vrata in drobile šipe v oknih. Učenjaki izjavljajo, da se je v Bodenskem jezeru odprl nov podzemski vrelc. Vsi dosedanja pojavi govore za to.

× Brzi vlaki s plesnimi vozovi. Angleški inženjer Yarrow, ki slavi kot iznajditelj raznih strojev, je slavil te dni 84letnico svojega rojstva. Kljub visoki starosti je še popolnoma svež. Njegova zadnja iznajdba je plesni voz, ki ga bodo uvedli v kratkem na železniški progi London-Brighton. Napram novinarjem je učenjak izjavil, da s to iznajdbo daje darilo mladini, ki si bo tako mogla v bodoče krajšati čas na dolgotrajnih železniških vožnjah.

× Najstarejše zgradbe kanalov. Prvi veliki po načrtu zgrajeni vodni kanali se nahajajo v Mezopotamiji na mestu svetopisemskega Ura v Kaldeji. Njihova starost se ceni na štiri tisoč let. Ni pa izključeno, da so od starih Peruancev (Južna Amerika) zgrajeni vodni kanali, ki so bili nedavno odkriti, še starejši. Učenjaki zatrjujejo, da so vsaj najmanj toliko stari kakor mezopotamski.

× Sleparska družina. Te dni je aretirala v Parizu policija celo obitelj, obstoječo iz moža, žene in dveh hčerk. Ta obitelj je tekom zadnjih let »služila« visoke svote na prav pretkan način. Žena se je izdajala za vdovo bogatega industrijca in se je neštetokrat zaročila. Pri vseh teh zarokah je nastopal njen mož kot upravitelj njenega premoženja in oba sta temeljito izkoriščala »členine«. Ko sta kakšnega ženina izsušila, je nevesta že našla kakšen vzrok, da je zaroko razbila. Obe hčerki, še precej mladi, sta morali seveda enako sodelovati pri pomnoževanju dohodkov. Igrali sta vlogi nedolžnih nečakinj bogate vdove, ki sta vedno podlegli zapeljevanjem prijateljev vsakokratnega »členina« njune matere, ter si vedno dali svojo »sramoto« odškodovati z visokimi svotami.

× Nova ženska moda utrjuje. Kljub tankemu oblačilu, nizkim čevljem in golemu vratu, ki ga moda predpisuje ženskam tudi za mizo, trpijo ženske manj na prehlajenju kakor moški, ki se zavijajo v topla oblačila in imajo vratove visoko zadelane. Ta pojav dá misliti in nekateri zdravniki so naziranja, da nova moda utrjuje ženske, da laže prenašajo neprilike zimskega vremena. »Ženske so svoja telesa utrile proti zimskemu mrazu,« piše neki zdravnik v angleškem zdravniškem listu, »možje se zavijajo v volneno blago ter se hočejo tako obvarovati mraza in prehlajenja; toda s tem se samo omehkužijo in tem laže padejo kot žrtev mrazu.»

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Krompirjevi štruktiji. Napravi navadno testo iz četrtil kilograma moke, enega jajca, soli in mlačne vode. Potem zmešaj 4 dkg sirovega masla, dva rumenjaka, dve žlici kisle smetane, štiri olupljene in pretlačene kuhane krompirje ter prideni še iz dveh beljakov sneg in dobro premešaj. Potem razvaljaj testo in namaži s krompirjevim nadevom, zvij skupaj, zavij v prt in kuhalj pol ure v slani vodi. Nato deni štrukelj na desko, zreži precej široke kose, zloži na topel krožnik ter zabeli z maslom in posuj z drobtinami.

Makaroni s parmezanom. Skuhaj pol kilograma makaronov v slani vodi. Odcedi jih in polij še z vročo vodo ter pusti odteči. Potem jih deni na širok topel krožnik, potresi jih z zribanim parmezanom in polij z raztopljenim sirovim maslom. K makaronom daj solato.

Poceni užitek

za Vas je: umivajte se z «Elsa» mili! Poznavalci pravijo: Fellerjeva Elsa-mila so od vsega dobrega najboljša! Ta mila zdravja in lepote niso samo toaletna mila prijetno dišča in močno se peneča toaletna mila, temveč imajo v sebi tudi še medi-

cinsko preizkušene in dobro delujoče sestavine, ter so torej koristna proti pegam, lišajem in različnim nečistostim kože. One store kože mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 5 vrst Elsa-mil: Elsa lilijino mlečno milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa boraksovo milo, Elsa milo za britje, Elsa katransko ali šampon-milo. Za poizkušnjo 5 kosov Elsa mila

že obenem z zavojnino in poštino za 52 Din proti vnaprej poslanemu denarju. Po povzetju za 10 Din več (za poštino). Naročila naj se pošljejo lekarnarju Eugen V. Felleru u Stubič Donjoj, Elsatrg 360, Hrvatska.

Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekarnah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah po 9 Din.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Pred spanjem.

Katehet: «Kaj napravi vsak človek, preden gre spat? No, Tonček, kaj naredijo tvoja mama?»

Tonček: «Zobe denejo v umivalnik, lase na mizo ter vzamejo metlo in čakajo na očeta...»

V rožicah.

Blaž Nesreča je bil na gostiji v drugem nadstropju. Jedel je in pil, kar se je dalo. Ko se je odpravljal domov, je težko vzdrževal ravnotežje. Najtežje je bilo prit. po stopnicah doli.

Na sredi stopnic je nasekani Blaž ustavil, se krčevito prijel za držalo ter globoko zavzdihnil: «Salamensko je to nerodno, da je držalo samo ob eni strani stopnic. Saj vendar človek ni samo na eni strani pijan...»

Otroška.

Mati: «Lojzika, teci hitro k mesarju in poglej, ali ima svinjske noge!»

Lojzika uboga, se v kratkem vrne ter pove: «Mama, saj nisem mogla ničesar videti, ker je imel škornje.»

Je že pijan.

Oče in sinko sedita v gostilni, pa vpraša sinko: «Ata, povejte mi, kdaj je človek pijan?»

Oče: «Kadar boš videl namesto onih dveh, ki sedita tamle v kotu, štiri ljudi, takrat si pijan.»

Sinko: «Ata, saj sedi tam samo eden...»

Kriza je minila.

Gospa Evlilija je prišla v bolnico, da obišče svojega bolnega moža. Na hodniku je srečala zdravnika in ga vprašala: «Kako je z mojim možem, gospod zdravnik, ali je že izven krize?»

«Da, gospa, davi je umrl.»

Goski.

Urška: «Ali bi ti hotela postati žena milijonarja?»

Neža: «Zakaj pa ne? Še rajši pa bi bila njegova vdova...»

To je bilo takrat.

Zenka v prepiru z možem: «Ko sva bila zaročena, nisi z mano govoril tako grdo.»

Možek: «Ko sva bila zaročena, nisi od mene terjala denarja.»

Neumesten ugovor.

Hlačon je v gostilni poklical k sebi gospodarja in se hudoval: «Kaj to pomeni? Vino je popolnoma kalno in še muhe so v njem.»

Gostilničar: «Kaj godrnjate? Kako more biti vino kalno, če vidite v njem muhe?»

V predpustnem času.

Peregrin Žaba je v krožku svojih prijateljev pripovedoval, kako se je ženil, in je rekel med drugim:

«Bilo je prav za prav strašno. Kunigunda me ni hotela, kadar sem bil pijan, jaz pa je nisem maral, kadar sem bil trezen...»

Otroško vprašanje.

Janezek: «Mamica, pogledjte, pogledjte tam moža s črnim obrazom! Ali je to dimnikar?»

Mati: «Ne, ne, Janezek, to je zamorec, ki je po celem telesu črn.»

Janezek: «Tako? Kako pa veste to, mamica?»

Tako je.

Učitelj: «Tvoje računske naloge so vedno napadne. Kako je to?»

Jožek: «Ne vem.»

Učitelj: «Ali ti nihče ne pomaga doma?»

Jožek: «Oče mi pomaga.»

Učitelj: «To je čudno. Kaj pa je tvoj oče?»

Jožek: «Natakar.»

Zna si pomagati.

Gašper: «Vidva z ženo se pa prav dobro razumeta. Saj se neprestano poljubujeta.»

Evzebij: «No, to ne bo držalo, toda poljubi so vseeno moje največje razvedrilo.»

Gašper: «Tega ne razumem.»

Evzebij: «Veš, kadar jo poljubim, vsaj molči.»

V šoli.

Katehet je pripovedoval v šoli zgodbo o prvem grehu, kači, jabolku in o izgonu prvih staršev iz raja ter je nazadnje vprašal Nežico: «Kako dolgo sta torej ostala Adam in Eva v rajju?»

Nežica: «Do jeseni.»

Katehet: «Kako prideš na to?»

Nežica: «Saj prej jabolka niso zrela...»

Zadnje besede kvartopireca.

Kvartopirec je ležal v zadnjih zdihljajih.

«Oh,» je vzdihovala njegova žena, «koliko časa si ti izgubil z neumnimi kvartami.»

«Da, da,» je stokal nesrečnik, «zaradi tistega presnetega mešanja.»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Ježica. Dajte g S., ki Vam bo mogoče stvar tudi priredil.

Senežie pri Veliki Nedelji. Misel ustanovitve naše organizacije pozdravljamo.

Sv. Urban pri Ptuj. Prejeli smo vse. Povesti bomo polagoma objavljali. V kakšnem redu in kdaj, ne moremo vedeti, ker gremo kar po vrsti. Materijala imamo obilno z raznih strani. Čim bo kakšna Vaša povest objavljena, dobite primeren honorar, odnosno, če želite, Vam pošljemo honorar skupno, ko bo več Vaših stvari objavljenih. Le pošljite še in glede objavljenja potrpite! Vse pride na vrsto. Glede posebne nagrade za daljšo povest moramo izjaviti, da žal še nismo mogli prečitati vsega poslanega, ker smo prejeli nepričakovano mnogo materijala.

«Hrabroslov». Pride na vrsto. Kdaj, ne vemo, ker objavljamo kar po vrsti in je podoba, da v enem letu ne bomo z vsem gotovi. Prosimo potrpljenja.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Pride vse polagoma na vrsto, kakor omenjamo v notici med tedenskimi novostmi.

Mnogi ne vedo, da je glavni vzrok mnogih trpljenj in bolezni slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje prirodnega zakona, če negujemo polt in lase. Za racionalno nego telesa slišimo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaška Elsa pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa pomado za lase, Elsa milo zdravja in lepote, ki ne zahvaljuje svoje pristaše samo prijetnim vonjem, temveč tudi koristnim sestavinam, ki oplemenjujejo kožo. Elsa milo se dobi 5 vrst: Elsa lilijino mlečno, glicerinsko, boraksovo, katransko ter milo za britje. Za poizkušnjo se moreta naročiti 2 lončka pomade za 38 Din; 5 mil za 52 Din, že z zavojnino in poštino pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 360, Hrvatska.

MALI OGLASI

Zastopnika

Iščemo v vsakem kraju. Pripravno za vsakogar. Potreben kapital 100 Din. Lep zaslužek. Ponudbe pod «Postranski zaslužek» na «Propaganda», reki družba z o. z., Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/II.

Motor na bencin

stoječ ali ležeč, 3 do 4 HP, rabljen, toda še v dobrem stanju, kupim. Prodajam čisto nov kinoaparat z dinamom, ki si sam proizvaja potrebno luč. Pripraven za potovanje. — Cenj. ponudbe na naslov: Franc Pergar, ključavničar v Turnišču (Prekmurje).

Proda se posestvo

ki meri dva orala, zelo rodovitne zemlje, je na najlepši solčni legi in oddaljeno 10 minut od železniške postaje in trga Smarja pri Jelšah. Hiša, na novo zidana šele tik pred vojno, ima dve sobi, kuhinjo in oritoklino, poleg hiše pa je tudi potrebno gospodarsko poslopje. Vse je krito s opeko. Pri hiši sta sadonosnik in vrt, pripraven za upokoje ali kakoga rokodeleca. Vse je na krasnem razglasu. Ceno posestva in vse druge pogoje in prijaznosti Oton Arzenšek pri Sv. Roku (Smarje pri Jelšah). Na pismena vprašanja priložite znamko.

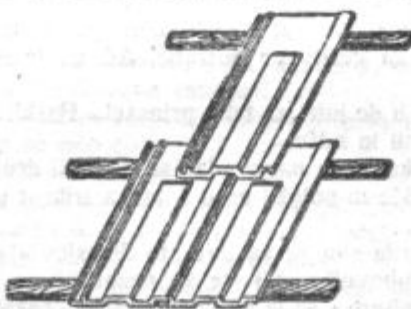
J. STJEPUŠIN
SISAK

priporoča

boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izlozbi

Ceniki franko

Miklošičeva c. 13

Najtrpežnejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani

prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema srezama, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Stekleni strešnik stalno na zalogi.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!